

Жорж Сименон

Мегре

I

Преди да отвори очи, Мегре свъси вежди, като че не вярваше па този глас, който току-що му бе извикал в най-дълбокия сън:

– Свако!...

Все така със затворени клепки, той въздъхна, опипа чаршафа и разбра, че не сънува, че става нещо, защото ръката му не бе напипала топлото тяло на госпожа Мегре там, където то трябваше да бъде.

Най-после отвори очи. Нощта беше светла. Госпожа Мегре, изправена до прозореца с малки стъкла, дърпаше пердето, докато долу някой разтърсваше вратата и грохотът отекваше из цялата къща.

– Свако! Аз съм...

Госпожа Мегре продължаваше да гледа навън, а косите ѝ, прибрани с фуркети, ѝ придаваха странен ореол.

– Филип е – каза тя, тъй като знаеше, че Мегре се е събудил и чака, обърнат към нея. – Ще станеш ли?

* * *

Мегре слезе пръв, обул на бос крак плъстените си пантофи. Бе си нахлузил набързо един панталон и вървешком по стълбата си наметна сакото. На осмото стъпало трябваше да наведе глава заради гредата. Обикновено правеше това, без да мисли. Този път забрави и се блъсна в горната греда, изръмжа, изруга, измъкна се от леденото стълбище и влезе в кухнята, където още се бе запазила малко топлинка.

На вратата имаше железни пръчки. От другата ѝ страна Филип казваше на някого:

– Няма да се бавя много. Ще бъдем в Париж, Преди да се съмне.

Госпожа Мегре се обличаше, защото се чуваше как снове насам-натам из първия етаж. Мегре дръпна резето, кисел от това, че преди малко се бе ударил.

– А, ти ли си! – измърмори той, като видя племенника си, застанал на улицата.

Над обезлистените тополи плаваше огромна луна и така осветяваше небето, че се очертаваха и най-малките клонки, а зад завоя Лоара като че беше обсипана със сребристи пайети.

„Източен вятър!“ – помисли неволно Мегре, както би помислил всеки местен жител, като види как посивява повърхността на реката.

Това са привички, които човек усвоява на село, както и тази да стои, без да казва нищо, в рамката на вратата, да гледа неканения гост и да го чака да заговори.

– Нали поне не съм събудил леля?

Лицето на Филип беше премръзнало от студ. Зад него, в побелялото от скреж поле, се открояваше чудноватият силует на едно такси „Ж. 7“.

– Навън ли ще оставиш шофьора?

– Трябва да говоря веднага с вас.

– Влизайте бързо и двамата – обади се от кухнята госпожа Мегре, която палеше газена лампа.

И добави на племенника си:

– Още нямаме електричество. Тоест инсталацията е прокарана в къщата, но още не са ни пуснали тока.

И наистина в края на една жица висеше електрическа крушка. Има подробности от този род, които човек забелязва неволно. А когато е вече нервен, това е достатъчно, за да го раздразни. През следващите минути Филип трябваше често да се вира в тази крушка и в недобре обтегнатата ѝ жица, които не служеха за нищо, освен да подчертават всичко старо, запазило се в тази селска къща, или пък всичко крехко в модерните удобства.

– От Париж ли идеш?

Още сънен, Мегре се облягаше на камината. Присъствието на таксито на пътя правеше въпроса излишен като крушката. Но има моменти, когато човек говори, за да се намира на приказки.

– Всичко ще ви разкажа, свако. Аз съм в ужасно положение. Ако не ми помогнете, ако не дойдете с мен в Париж, не зная какво ще стане с мене. Ще се побъркам. Ето на, не съм целунал леля.

И докосна три пъти бузите на госпожа Мегре, която бе навлякла върху нощницата си пеньоара. Той изпълни този ритуал като дете. Веднага след това седна до масата и хвана главата си с две ръце.

Мегре пълнеше лулата си, гледайки го, а жена му трупаше съчки в камината. Във въздуха имаше нещо необикновено, застрашително. Откакто се бе пенсионирал, Мегре бе загубил навика да става посред нощ и това му напомняше неволно за нощите, прекарани при болен или умиращ.

– Сам се чудя как съм могъл да бъда толкова глупав! – изхълца внезапно Филип.

Вълнението му се отприщи изведнъж. Той плачеше без сълзи. Оглеждаше се като човек, който търси да си изкара яда върху нещо, а в

противовес на тази ненужна възбуда Мегре нагласяше фитила на газената лампа, първите пламъци се вдигаха от огнището.

– Най-напред ще трябва да пишеш нещо.

Свакото взе бутилка гроздова ракия и две чаши от един долап, в който имаше останки от хранителни продукти и миришеше на студено месо. Госпожа Мегре си обу дървените обувки, за да отиде да донесе дърва от сайванта.

– За твое здраве! И преди всичко се помъчи да се поуспокоиш.

Мирисът на пламтящите съчки се смесваше с аромата на ракията. Филип гледаше смаяно леля си, която изникна безшумно от мрака с цяла камара цепеници.

Той беше късоглед и под определен ъгъл очите му изглеждаха огромни зад стъклата на очилата, което му придаваше израз на детска уплаха.

– Това се случи нощес. Трябваше да стоя на пост на улица „Фонтен“...

– Момент – прекъсна го Мегре, като възседна един плетен стол и запали лулата си. – С кого работиш?

– С комисаря Амадийо.

– Продължавай.

Мегре смучеше бавно лулата си, примижал, и лелееше отвъд варосаната стена и полицата с бакърени тенджери образи, които му бяха толкова познати. В Дирекцията на полицията кабинетът на Амадийо беше последният отлясно, в дъното на коридора. Самият Амадийо беше слаб и тъжен човек, когото бяха назначили за комисар – групов началник, когато Мегре се пенсионира.

– Още ли има дълги мустаци?

– Още. Вчера получихме заповед за арестуване на Пепито Палестрино, собственик на „Флория“ на улица „Фонтен“.

– Кой номер?

– Петдесет и трети, до един оптически магазин.

– По мое време заведението се казваше „Тореадор“. История с кокаин ли?

– Главно с кокаин. А освен това и с нещо друго. Шефът чул, че Пепито е замесен в случая с Барнабе, един тип, който беше убит на площад „Бланш“ преди две седмици. Трябва да сте чели за това във вестниците.

– Свари кафе! – каза Мегре на жена си.

И с доволната въздишка на куче, което най-после си ляга, след като е свършило добра работа, той се облакът върху облегалката на стола и

подпря брада о скръстените си ръце. Отвреме-навреме Филип свалеше очилата си, за да обърше стъклата, и за няколко мига изглеждаше спял. Беше висок червенкос момък, пълничък, с розова като бонбон кожа.

– Както знаете, ние вече не правим каквото си искаме. По ваше време не бихте си поплюли да арестувате Пепито посред нощ. Сега трябва да се спазва до буква законът. Затова шефът реши арестът да се извърши в осем часа сутринта. Бях натоварен дотогава да следя птичето...

Той потъваше в сгъстения покой на стаята, после внезапно, със сепване, си спомняше за своята трагедия и се озърташе объркано.

Мегре чувствуваше, че от няколкото произнесени фрази сякаш се излъчваха миризмите на Париж. Представяше си светещата фирма на „Флория“, портиера, който следи колите, и племенника си, който пристига вечерта и застава наблизо.

– Свали си пардесюто, Филип – намеси се госпожа Мегре. – Ще наистинеш, когато излезеш.

Той беше в смокинг. Това правеше смешно впечатление в ниската кухня с дебели тавански греди и под от червени плочки.

– Сръбни още малко...

Ала Филип стана рязко, стиснал пестници до счупване, обзет от нов пристъп на гняв.

– Да знаехте, свако...

Искаше му се да заплаче, а не можеше. Погледът му се спря пак на електрическата крушка. Тупна с крак.

– Обзалагам се, че ей-сега ще ме арестуват!

Госпожа Мегре, която заливаше кафето с гореща вода, се обърна с тенджерата в ръка.

– Какви ги разправяш?

А Мегре продължаваше да пуши, разгръщайки яката със ситно червено везмо на пижамата си.

– Значи си стоял на пост срещу „Флория“...

– Не отсреща. Влязох – каза Филип, без да сяда. – В дъното на кабарето има малка кантора и Пепито е сложил там походно легло. И спи най-често на него, след като затвори.

По пътя мина каручка. Стенният часовник бе спрял. Мегре погледна своя часовник, който беше закачен на гвоздей над камината и показваше четири и половина часа. В оборите започваха да доят и каручките тръгваха към пазара в Орлеан. Таксито продължаваше да стои на пътя пред къщата.

– Исках да се изхитря – призна Филип. – Миналата седмица шефът

ми три сол на главата и ми каза...

Той се изчерви, млъкна, опита се да прикове погледа си в нещо.

– Какво ти каза?...

– Не зная вече...

– А аз зная! Щом е Амадийо, трябва да е измътил нещо от рода на: „Вие сте фантазьор, господине, фантазьор като свако си!“

Филип не отговори нито с „да“, нито с „не“.

– С една дума, исках да се изхитря – побърза да продължи той. – Когато към един и половина клиентите си отидоха, аз се скрих в тоалетните. Помислих си, че ако Пепито е подушил нещо, може да се опита да укрие стоката. И знаете ли какво стана?

Мегре, още по-сериозен, поклати бавно глава.

– Пепито е бил сам. В това съм сигурен! И не щеш ли, по едно време се чу изстрел. Нужни ми бяха няколко секунди, за да разбера, после – още няколко секунди, за да изтичам до залата. Нощем тя изглеждаше по-голяма. Осветяваше я само една крушка. Пепито лежеше между два реда маси и при падането си бе прекатурил няколко стола. Беше мъртъв...

Мегре стана и си наля чаша ракия, макар че жена му правеше знак да не пие много.

– Това ли е всичко?

Филип се разхождаше напред-назад. И макар че обикновено не беше много словоохотлив, се разприказва със сух и злобен глас:

– Не, не е всичко! Тогава извърших глупост! Хвана ме страх. Не бях вече способен да мисля. Празната зала беше зловеща, сякаш пълна с мъгла. По земята и по масите се точеха книжни ленти. Пепито беше легнал някак особено, настрана, с ръка до раната си и имаше такъв израз, като че ме гледаше. Какво да ви кажа? Извадих револвера си и заговорих. Крещях каквото ми хрумне и гласът ми ме уплаши още повече. Навсякъде – тъмни ъгли, тапицерии, и ми се струваше, че всичко това мърда. Направих усилие. Отидох да погледна. Отворих рязко една врата, та й скъсах кадифето. Долу намерих електрическото табло и поисках да запаля осветлението. Натисках наслуки комутаторите: А това ме паникьоса още повече. Светна червен прожектор. Във всички ъгли забръмчаха вентилатори. „Кой е там?“ – извиках пак.

Той прехапа устни. Леля му го гледаше, развълнувана като него. Филип й беше сестрин син. Бе роден там, в Елзас, и Мегре го бе настанил в Дирекцията на полицията.

– По-добре да знаех, че е чиновник – бе казала майка му.

А сега той се задъхваше:

– Не ми се сърдете, свако. Аз самият не зная как стана това. Едва си спомням. Във всеки случай стрелях, защото ми се стори, че виждам нещо да мърда. Изведнъж се втурнах напред, после се спрях. Счувах ми се стъпки, шепот. А виждах само празно пространство. Никога не бих повярвал, че залата е толкова голяма и осеяна с толкова препятствия. Накрая се озовах в кантората. На масата имаше револвер. Хванах го неволно. Цвета беше още топла. Извадих пълнителя и видях, че липсва един куршум...

– Глупак! – изръмжа Мегре през зъби.

Кафето димеше в чашите и госпожа Мегре със захарница в ръка стоеше пред тях и не знаеше какво върши.

– Съвсем си бях загубил ума. Пак ми се чу шум откъм вратата. Притичах. Чак след това забелязах, че държа във всяка ръка по едно оръжие.

– Къде сложи револвера?

Гласът на Мегре беше твърд. Филип сведе очи.

– Какви ли не мисли минаваха през главата ми. Ако сметнеха, че е извършено престъпление, щяха да помислят, че щом съм бил сам с Пепито...

– Боже мой! – изпъшка госпожа Мегре.

– Това трая само няколко секунди. Сложих револвера до ръката на трупа, за да създам впечатление, че е самоубийство, после...

Мегре се изправи и застана пред камината с ръце на гърба, в любимата си поза. Той не беше бръснат. Бе понапълнял от времето, когато заставаеше така пред печката си в Дирекцията на полицията.

– И на излизане срещна някого, нали?

В това беше сигурен.

– Точно когато затварях вратата подире си, се блъснах в един човек, който минаваше по тротоара. Помолех за извинение. Лицата ни почти се докоснаха. Не зная дори дали след това наистина затворих вратата. Вървах пеш до площад „Клиши“. Взех такси и казах вашия адрес.

Госпожа Мегре сложи захарницата на буковата маса и попита бавно съпруга си:

– Кой костюм ще си сложиш?

Половин час цареше безредие.

Чуваше се как Мегре се бръсне и се облича в стаята си. Госпожа Мегре вареше яйца и разпитваше Филип.

– Имаш ли вест от майка си?

– Тя е добре. Трябваше да дойде в Париж за великденските празници.

Поканиха шофьора да влезе, но той отказа да свали тежкото си кафяво пардесю. По мустаците му трептяха капчици вода. Седна в един ъгъл и повече не помръдна.

– Къде са тирантите ми? – подвикна Мегре отгоре.

– В първото чекмедже на скрина.

Когато Мегре заслиза, видяха, че е облякъл палтото си с кадифена яка и си е сложил бомбето. Отблъсна поднесените му яйца и въпреки възражението на жена си изпи четвърта чаша ракия.

Беше пет и половина часът, когато вратата се отвори и тримата мъже се отправиха към таксито. Моторът заработи след дълги усилия. Госпожа Мегре трепереше при откренатата врата, а газената лампа хвърляше танцуващи червеникави отражения върху малките стъкла на прозорците.

Като че се съмваше, толкова беше светло. Но беше февруари и самата нощ имаше сребрист отенък. На всяко стръкче трева се крепеше капка скреж. Ябълковите дървета в съседната овощна градина бяха така побелели от мраз, че изглеждаха крехки като от стъклени нишки.

– За два-три дена! – подхвърли Мегре.

Филип, смутен, извика на свой ред:

– Довиждане, лельо!

Шофьорът затвори вратичката на колата и през първите минути само скърцаше със скоростите.

– Моля да ме извините, свако...

– Защо?

Защо ли? Филип не посмя да отговори. Той молеше за извинение, понеже чувствуваше, че в това заминаване има нещо драматично. Спомняше си силуета на свако си преди малко, до огнището, по пижама, стари дрехи, пантофи.

А сега едва смееше да го погледне. Вярно, до него стоеше Мегре, който пушеше лулата си, вдигнал кадифената яка, нахлупил шапка на чело. Но това не беше възторженият Мегре. Дори не беше самоувереният Мегре. Два пъти се бе обърнал към малкия си дом, който изчезваше.

– В осем часа ли ще дойде Амадийо на улица „Фонтен“? – запита той.

– В осем часа.

Имаха време. Таксито се движеше доста бързо. Минаха през Орлеан, където потегляха първите трамваи. След по-малко от един час

стигнаха до Арпажонския пазар.

– Какво мислите, свако?

Въздушните течения стигаха до тях в дъното на колата. Небето беше ясно. На изток то започваше да се позлатява.

– Как успяха да убият Пепито? – въздъхна Филип, но не получи отговор.

Спряха в края на Арпажон, за да се стоплят в едно бистро и денят настъпи почти изведнъж, с бледо слънце, което се издигаше малко по малко на границата на полята.

– Бяхме само той и аз в...

– Мълчи! – рече Мегре уморено.

Племенникът му се сви в ъгълчето си с изражение на хванат в беля хлапак и не посмя повече да откъсне поглед от вратичката.

Влязоха в Париж, когато започваше бодрото улично оживление. Минаха край Белфорския лъв, по булевард „Распай“, по Пон-Ньоф...

Градът като че току-що бе измит с чиста вода, толкова свежи бяха цветовете. Керван от корабчета плаваше бавно срещу течението на Сена и влекачът, за да извести за своята флотилия, свиреше, изхвърляйки струи бяла пара.

– Колко минавачи имаше по улица „Фонтен“, когато ти излезе?

– Видях само тоя, когото блъснах.

Мегре въздъхна и изпразни лулата си, почуквайки я леко в тока си.

– На кое място искате да отидете? – попита шофьорът, който бе отворил прозорчето.

Спряха за малко на кея, за да оставят куфара на Мегре в един хотел, после се настаниха отново в таксито и поръчаха да кара към улица „Фонтен“.

– Безпокои ме не толкова това, което се е случило във „Флория“, колкото този човек, който се е блъснал в теб.

– Какво смятате?

– Нищо не смятам!

Това беше един от любимите му изрази, който изплува от миналото точно когато той се обърна и съзря толкова познатия някога силует на Съдебната палата.

– По едно време ми хрумна да отида да разправя всичко на големия шеф – промърмори Филип.

Мегре не отговори. И до улица „Фонтен“ не откъсна очи от гледката на Сена, която течеше през тънка синкаво златиста мъгла.

Спряха на стотина метра от номер 53. Филип вдигна яката на

пардесюто си, за да скрие своя смокинг, ала въпреки това минувачите се обръщаха, като съзираха лачените му обувки.

Беше едва седем часът без десет минути. Вече миеха стъклата на бистротото „Табак Фонтен“ на ъгъла, което е отворено цяла нощ. Отиващи на работа хора изгълтваха там набързо кафе с мляко и кифла. Сервираще келнер, чернокос младеж от Оверн, защото собственикът си лягаше чак в 5–6 часа и ставаше по обед. На една маса, около някаква плоча, на която бяха надраскани резултати от игра на белот, се търкаляха угарки от пури и цигари.

Мегре купи пакет тютюн за лула, поиска един сандвич, докато Филип нервничеше от нетърпение.

– Какво се е случило тази нощ? – попита бившият комисар с пълна с хляб и шунка уста.

И като прибра парите, отговори равнодушно:

– Казват, че собственикът на „Флория“ бил убит.

– Палестрино ли?

– Не зная. Аз работя през деня. А денем не се занимаваме с нощните заведения.

Излязоха. Филип не смееше да каже нищо.

– Виждаш ли? – измърмори Мегре.

И изправен в края на тротоара, добави:

– Това е работа на човека, когото си блъснал, разбираш ли. Логически погледнато, не би трябвало да се знае нищо преди 8 часа.

Те вървяха към „Флория“, но се спряха на петдесетина метра. Пред вратата се виждаше фуражката на полицаи. На другия тротоар се бяха насъбрали хора.

– Какво да правя?

– Началникът ти сигурно е на местопроизшествието. Върви при него и му кажи...

– А вие, свако?

Мегре повдигна рамене и продължи:

– ... Кажи му истината...

– Ами ако ме попита къде съм ходил след това?

– Ще отговориш, че си дошъл при мен.

Тонът беше примиренчески. Бяха започнали погрешно и това е! Беше толкова глупава история, че да скърцаш със зъби.

– Моля да ме извините, свако!

– Без умилителни сцени на улицата! Ако те пуснат, ще се срещнем в „Халбата на Пон-Ньоф“. В случай че ме няма там, ще намериш

бележка.

Дори не си стиснаха ръцете. Филип се втурна напред към „Флория“, към полицаия, който не го познаваше и искаше да му препречи пътя. Наложиха се инспекторът да покаже значката си, след което изчезна вътре.

А Мегре с ръце в джобовете стоеше на разстояние като зяпачите. Чакаше. Чака почти половин час, без да узнае нищо за това, което ставаше в заведението.

Комисарят Амадийо излезе пръв, следван от един твърде невзрачен човек, който имаше вид на келнер в кафене.

И Мегре нямаше нужда от обяснения. Той знаеше, че това е минутачът, който е блъснал Филип. Сещаше се какво го питаше Амадийо.

– Точно тук ли се сблъскахте с него?

Келнерът кимна утвърдително. Комисарят махна с ръка да повика Филип, който бе останал вътре и се показва развълнуван като ученик от Консерваторията, сякаш цялата улица знаеше за подозренията, надвиснали над него.

– Този ли господин излизаше тогава? – вероятно запита Амадийо, подръпвайки кестенявите си мустаци.

Келнерът потвърди и това.

Имаше и други двама инспектори. Комисарят – групов началник, погледна часовника си и след кратка размяна на мнения келнерът се отдалечи и отиде в бистрото, а полицаите влязоха отново във „Флория“.

Четвърт час по-късно пристигнаха една след друга две коли. Това бяха представителите на прокуратурата.

– Трябва да се върна там, за да повтора показанията си – доверяваше келнерът на продавача в „Табак Фон-ген“. – Бързо още едно бяло вино „Виши“!

И смутен от тежкия поглед на Мегре, който пиеше бира до него, попита шепнешком:

– Кой е оня тип?

II

С прилежността на ученик Мегре нарисова правоъгълник и някъде в средата на този правоъгълник на-черта кръстче. След това с леко наведена глава погледна творението си и направи гримаса. Правоъгълникът представляваше „Флория“, а кръстчето беше Пепито. До самия край на правоъгълника Мегре обозначи друг, по-малък: кантората. И най-сетне в тази кантора с една точка бе отбелязан револверът.

Това не служеше за нищо. Не значеше нищо. Случаят не беше геометрична задача. И все пак Мегре упорствуваше, като смачка листа на топка и започна да рисува на друг лист.

Само че не мислеше вече за значението на правоъгълника и кръстчетата. Кривнал глава, той прилежно се мъчеше да долови оттук-оттам някой откъслек от фраза, някой поглед, да схване някакво мнение.

Той седеше сам на старото си място, в дъното на „Халбата на Пон-Ньоф“. И беше твърде късно да се пита дали бе постъпил правилно, или бе сгрешил, идвайки тук. Всички го бяха видели. Собственикът му бе стиснал ръката.

– Как е с кокошките и зайците?

Мегре седеше до прозореца и виждаше Пон-Ньоф, целия порозовял от слънцето, главното стълбище на Съдебната палата, вратата на затвора. С кърпа под мишница и весело лице собственикът на бирарията мислеше, че проявява любезност, като добави:

– Значи сте доволен, а! Дошли сте на разходка, за да видите отново другарите си!

Инспекторите по наблюдението на улиците и мебелираните стаи не бяха отвикнали да играят белот в „Халбата“, преди да тръгнат на обиколка. Между тях имаше нови, които Мегре не познаваше, ала другите, след като го поздравиха, зашепнаха на колегите си.

Именно тогава бе нарисувал първия си правоъгълник и първото си кръстче. Часовете минаваха. Като дойде време за аперитива, в помещението имаше десетина от „учреждението“. Славният Люка, който бе работил стотици пъти с комисаря, се приближи до него малко стеснително.

– Как сте, шефе? Дошли сте да подишате въздуха на Париж?

А Мегре между две облачета дим се задоволи да промърмори:

– Какво разправя Амадийо?

Нямаше смисъл да го лъже. Той виждаше добре лицата и познаваше достатъчно криминалната полиция, за да отгатне какво става. Беше обед, а Филип още не се бе явил в „Халбата“.

– Нали знаете какъв е комисарят Амадийо. Напоследък имаше неприятности в кабарето. А не е лесно да се отървеш от прокуратурата. Така че...

– Какво каза?

– Че сте тук, разбира се. Че ще се опитате да...

– Знам му аз приказката: казал е: „Ще хитрува.“

– Трябва да тръгвам – смотолеви Люка, който се смушаваше.

А Мегре си поръча нова бира и се задълбочи в майсторенето на своите правоъгълници, докато в това време почти на всички маси говореха за него.

Обядва на същото място, което слънцето бе огряло. Фотографът от отдела за установяване на самоличността се хранеше малко по-нататък. Пийейки кафето си, Мегре си повтаряше с молив в ръка:

– Пепито е бил тук, между два реда маси. Убиецът се е скрил където си иска. Скривалища не липсват. Стрелял е, без да знае, че този глупак Филип е вътре, после е тръгнал към кантората, откъдето е искал да вземе нещо. Тъкмо когато е сложил револвера си върху масата, чул шум и се скрил отново. Така че от този момент нататък и двамата са играели на криеница...

Колко просто. Излишно е да се търси друго обяснение. Накрая убиецът е стигнал до вратата, без да бъде забелязан, и се е добрал до улицата, докато Филип се е мотаел.

Дотук нищо необикновено. Първият попаднал там глупак би постъпил по същия начин. По-важното е след това: идеята да се нагласи работата така, че някой да познае Филип и да свидетелства против него.

И наистина няколко минути по-късно това е било постигнато. Убиецът е намерил своя човек посред нощ в някоя пуста улица. Онзи блъснал полиция при излизането му и се завтекъл при регулировчика, който бил на пост на площад „Бланш“.

– Слушайте, господин полицай, преди малко видях един тип, който излизаше от „Флория“, сякаш е извършил нещо лошо. Толкова бързаше, че не си направи труда да затвори вратата.

Мегре, без да гледа колегите си, които пиеха бира в салона, се сеташе какво шепнеха старите на младите:

– Чувал ли си за комисаря Мегре? Това е той!

А Амадийо, който не го обичаше, сигурно е разгласил из

коридорите на Дирекцията на полицията:

– Ще се опита да хитрува. Но ще видим!

В четири часа Филип още го нямаше. Вестниците излязоха с подробности за случая, включително и самопризнанието на инспектора. Още един удар на Амадийо.

В Дирекцията на полицията се вълнуваха, въртяха телефоните, рехе се из досиетата, изслушваха свидетели и доносчици.

Ноздрите на Мегре потрепваха и отпуснат на пейката, той правеше търпеливо рисунчици с молива си.

На всяка цена трябваше да издири убиеца на Пепито. Ала ето че не беше във форма, страхуваше се, питаше се дали Ще успее. Следеше младите инспектори и се мъчеше да разбере какво мислят за него.

Чак в шест без четвърт Филип пристигна и постоя малко прав в салона, като че заслепен от светлината. Сядайки до Мегре, той се опита да се усмихне, измънка:

– Много време ми отне!

Беше така уморен, че прокара ръка по челото си, сякаш да събере мислите си.

– Излизам от прокуратурата. Съдия-следователят ме разпитва час и половина. Преди това ме накара да чакам два часа в коридора.

Наблюдаваха ги. И докато Филип говореше, Мегре гледаше хората пред себе си.

– Знаете ли, свако, че е много по-сериозно, отколкото мислехме.

За комисаря всяка дума имаше значение. Той познаваше съдията Гастамбид – дребен, педантичен, надменен баск, който претегляше думите си, дълги минути подготвяше фразата, която щеше да произнесе, а накрая я изтърсваше така, като че искаше да каже:

– Какво можете да отговорите на това?

И знаеше коридора горе, задръстен от подсъдими, заобиколени от полицаи, пейките с насядали нетърпеливи свидетели и разплакани жени. Щом са накарали Филип да чака, значи е било нарочно.

– Съдията ме помоли да не се занимавам с никакви дела, да не се опитвам да правя нищо преди завършването на следствието. Трябва да се смятам в отпуск и да бъда на негово разположение.

В „Халбата на Пон-Ньоф“ сега беше най-оживено: времето за вечерния аперитив. Всички маси бяха заети. Вдигаше се дим от лули и цигари. Отвреме-навреме някой новодошъл поздравяваше Мегре отдалеч.

Филип не смееше да погледне никого, дори събеседника си.

– Отчаян съм, свако.

– Какво още се е случило?

– Смяташе се, разбира се, че „Флория“ ще бъде затворена поне за няколко дни. Ала нищо подобно. Днес са се обаждали на няколко пъти по телефона, имало е тайнствено застъпничество. Изглежда, че „Флория“ е била продадена преди два дена и че Пепито вече не е бил неин собственик. Купувачът е използвал не знам какви връзки и тази вечер кабарето ще бъде отворено, както обикновено.

Мегре бе смръщил вежди. Дали заради това, което бе чул преди малко, или защото комисарят Амадийо, придружен от един колега, влезе и се настани в другия край на помещението?

– Годе! – извика внезапно Мегре на висок глас. Годе, инспектор в отдела, който следеше „висшето общество“, играеше на карти през три маси. Той се обърна с карти в ръка, поколеба се.

– Кога ще си свършиш играта!

И бившият комисар смачка всичките си хартийки и ги хвърли на земята. Изпи бирата си на един дъх и обърса устни, гледайки по посока на Амадийо.

Той бе чул. Наблюдаваше обстановката отдалеч, наливайки вода в своето перно. Най-после Годе се приближи заинтригуван.

– Искате да говорите с мен, господин комисар?

– Добър ден, старче! – каза Мегре, стискайки му ръката. – Едно просто сведение. Ти още ли си в отдела за „висшето общество“? Чудесно! Можеш ли да ми кажеш дали тази сутрин Кажо не се е мяркал в управлението.

– Чакайте. Мисля, че дойде към единадесет часа.

– Благодаря, старче.

Това беше всичко! Мегре гледаше Амадийо. Амадийо гледаше Мегре. И сега Амадийо се чувствуваше неловко, а Мегре съдържаше усмивката си.

Филип не смееше да се намеси. Случаят бе преминал на по-високо ниво. Играта се разиграваше извън неговия обсег, а той не знаеше дори правилата ѝ.

– Годе! – извика нечий глас.

Този път всички в салона, които бяха от „учреждението“, трепнаха, гледайки инспектора, който стана отново с карти в ръка и тръгна към комисаря Амадийо.

Нямаше нужда да чуват изречените думи. Беше ясно. Амадийо казваше:

– Какво те запита той?

– Дали съм видял Кажо тази сутрин.

Мегре палеше лулата си, оставяйки кибритената клечка да изгори докрай, най-после стана и извика:

– Келнер!

Изправен с цял ръст, той чакаше рестото, като се оглеждаше вяло.

– Къде отиваме? – попита Филип, когато се озоваха навън.

Мегре се обърна към него, сякаш учуден, че го вижда тук.

– Ти ще си легнеш – рече той.

– А вие, свако?

Мегре повдигна рамене, пхна ръце в джобовите си и се отдалечи, без да отговори. Току-що бе прекарал един от най-неприятните дни в живота си. Дълги часове в тъгълчето си се бе чувствувал стар и размекнат, без сила, без мисъл.

Но беше настъпил прелом. Бе лумнало малко пламъче. И той щеше ей-сега да се възползува от него.

– Ще видите, дявол да ви вземе! – изръмжа, за да си придаде увереност.

През другите дни в този час той четеше вестник под лампата, протегнал крака към горящите цепеници.

* * *

– Често ли идвате в Париж?

Мегре, облакътен върху бара на „Флория“, поклати глава и се задоволи да отговори:

– Ами отвреме-навреме...

Доброто му настроение се бе възвърнало, добро настроение, което не се изразяваше в усмивки, а в добро самочувствие. Той притежаваше такава способност да се забавлява вътрешно съвсем сам, без ни най-малко да губи от привидната си сериозност. До него беше седнала някаква жена. Тя го бе помолила да я почерпи една чашка и той бе кимнал в знак на съгласие.

Преди две години професионална проститутка никога не би се излъгала. Пардесюто му с кадифена яка, черният му костюм от здрав серж, вратовръзката му – конфекция, не говореха нищо. Ако тя го смяташе за провинциалист, дошъл да се весели, значи се бе променил.

– Тук се е случило нещо, нали? – прошепна тя.

– Нощес е убит собственикът.

Тя се лъжеше и по отношение на погледа му, като го смяташе за

весел. А беше далеч по-сложно! Мегре откриваше отново един отдавна напуснат свят. Той познаваше тази невзрачна женица, без да я познава. Беше сигурен, че тя не е вписана редовно в регистрите на префектурата и че в паспорта ѝ е отбелязано „артистка“ или „танцьорка“. Що се отнася до бармана-китаец, който го обслужваше, Мегре би могъл да издекламира антропометричния му фиш. Гардеробьерка-та не се бе излъгала и го бе поздравила с безпокойство, ровейки в спомените си.

Между келнерите имаше най-малко двама, които Мегре бе викал някога в кабинета си за случай от подобен род като смъртта на Пепито.

Той си бе поръчал ракия с вода. Наблюдаваше разсеяно залата и инстинктивно, като на хартия, погледът му слагаше кръстчетата по местата им. Клиенти, чели вестниците, се информираха взаимно, а и келнерите ги осведомяваха, показвайки им мястото след петата маса, където е бил намерен трупът.

– Не искате ли да изпием бутилка шампанско?

– Не, малката.

Жената сигурно се досети, беше най-малкото заинтригувана, докато Мегре следеше с очи новия собственик, млад рус човек, когото познаваше като управител на дансинг в Монпарнас.

– Ще ме изпратите ли до в къщи?

– Да, разбира се! След малко.

В това време той отиде до тоалетните, отгатна мястото, където се е крил Филип. В дъното на залата съзря кантората, чиято врата беше откритата. Но това не беше интересно. Той познаваше декора още преди да стъпи на улица „Фонтен“. Също и актьорите. Обикаляйки помещението, можеше да посочи всяко лице и да каже:

– На тази маса са младоженци от Южна Франция, дошли да погуляят. Този вече пиян добряк е немец, който ще завърши нощта без портфейла си. По-нататък – светският танцьор със съдебно досие и пакетчетата кокаин в джобовете. Той е съучастник на оберкелнера, който е лежал три години в затвора. Пълничката брюнетка е прекарала десет години в „Максим“ и е завършила кариерата си в Монмартр...

Мегре се върна на бара.

– Може ли да получа още един коктейл? – попита жената, която вече бе черпил.

– Как се казваш?

– Фернанд.

– Какво прави снощи?

– Бях с трима младежи, момчета от добри семейства, които искаха

да вземат етер. Те ме заведоха в един хотел на улица „Нотр-Дам-дьо-Лорет“...

Мегре не се усмихна, но би могъл да продължи разказа.

– Най-напред всеки поред влезе в една аптека на улица „Монмартр“ и всеки купи по шишенце етер. Не знаех точно как щеше да стане това. Съблякохме се. Но те дори не ме погледнаха. Легнахме и четиримата на леглото. Когато смръкнаха от етера, един от тях се надигна и каза с особен глас: „О, но на гардероба има ангели... Колко са мили!... Ще ги хвана...“ Понечи да стане, но падна на килимчето. На мен пък от миризмата ми се гадеше. Попитах ги само това ли искат от мен и се облякох. Нали все пак трябваше да ги забавлявам. Между две глави на възглавницата имаше дървеница. И още чувам гласа на един от онези типове, който говореше като насън: „Имам дървеница под носа си!“ „Аз също!“ – въздъхна другият. И не помръдваха. И двамата бяха извърнали очи.

Тя гаврътна коктейла си на един дъх и отсъди:

– Смахнати.

Въпреки всичко започна да се безпокои.

– Ангажираш ли ме за нощта, а?

– О, да! О, да! – отговори Мегре.

Една завеса делеше бара от антрето, където се намираше гардеробът. От мястото си Мегре виждаше през процепа на завесата. Внезапно той слезе от табуретката и направи няколко крачки. Току-що бе присигнал човек, който се обърна към гардеробиерката:

– Нищо ново ли няма?

– Добър ден, господин Кажо!

Последните думи бяха изречени от Мегре, с ръце в джобовете на сакоето, с лула в устата. Събеседникът му, който беше обърнат гърбом към него, направи бавно полукръг, изгледа го от главата до петите и изръмжа:

– А, значи вие сте тук!

Зад тях имаше червена завеса и оркестър пред вратата, отворена към студената улица, където се разхождаше портиерът. Споменатият Кажо се двоумеше дали да свали пардесюто си.

Фернанд, която още не беше сигурна, си показа носа, но веднага се оттегли.

– Ще пиете ли една бутилка?

Най-после взел решение, Кажо предаде палтото си на гардероба, наблюдавайки Мегре.

– Щом желаете – прие комисарят. Оберкелнерът се завтече, за да ги

отведе на свободна маса. Без да поглежда списъка на вината, новодошлият промърмори:

– Мюм 26!

Той не беше във вечерно облекло, ала носеше тъмносив костюм, зле скроен като костюма на Мегре. Дори не бе се бръснал скоро и бузите му бяха обрасли със сивкава брада.

– Мислех, че сте пенсиониран?

– Аз също!

Наглед това не значеше нищо и все пак Кажо се намръщи и с махане на ръка повика момичето, което продаваше пури и цигари. Фернанд се блещеше от бара. Що се отнася до младия Албер, който играеше ролята на съдържател на заведението, той пък се чудеше да се приближи ли или да не се приближи.

– Искате ли пура?

– Благодаря – каза Мегре, изпразвайки лулата си.

– За дълго ли сте в Париж?

– Докато убиецът на Пепито не влезе в затвора.

Те не повишаваха глас. Край тях хора в смокинги се забавляваха, като се замерваха с памучни топчета и книжни ленти. Саксофонистът разхождаше важно инструмента си между масите.

– За този случай ли са ви повикали?

Жермен Кажо имаше издължено мрачно лице и рунтави вежди, сиви като плесен. Той беше последният човек, когото можеше да очакваш да срещнеш в увеселително заведение. Говореше бавно, безстрастно и следеше скришом въздействието на всяка дума.

– Дойдох, без да ме викат.

– Работите за своя сметка?

– Точно така.

Това не говореше нищо. Самата Фернанд, изглежда, мислеше, че кавалерът ѝ познава Кажо по съвсем чиста случайност.

– Откога сте купили кабарето?

– „Флория“ ли? Имате грешка. Тя е на Албер.

– Както е била и на Пепито.

Кажо не отрече, само се усмихна насила и спря ръката на келнера, който искаше да му налее шампанско.

– А нещо друго? – запита той с тон на човек, който търси тема за разговор.

– Какво е вашето алиби?

Нова усмивка, още по-безизразна, и Кажо издекламира

невъзмутимо:

– Легнах си в 9 часа вечерта. Имах малко грип. Портиерката която ми чисти, ми направи грог и ми го донесе в леглото.

Нито единият, нито другият не обръщаха внимание на глъчката, която ги обграждаше като стена. Бяха свикнали на нея. Мегре пушеше лулата си, а другият – пура.

– Все още ли пиете Пугска вода? – запита бившият комисар, докато събеседникът му наливаше шампанско.

– Все още.

Те бяха един срещу друг като авгури, сериозни, малко намръщени, а някаква женица, която не знаеше кои са, се опитваше от една съседна маса да ги замеря с памучни топки по носа.

– Бързо сте издействували отварянето на заведението! – забеляза Мегре между две облачета дим.

– Аз винаги съм бил в много добри отношения с „учреждението“.

– Знаете ли, че има един младеж, който се е компрометирал глупаво в тази работа?

– Четох нещо подобно във вестниците. Някакъв невзрачен полицаи, който се скрил в тоалетните и обзет от паника, убил Пепито.

Джазът продължаваше. Един англичанин, толкова пиян, че беше като вцепенен, мина край Мегре, измърморвайки:

– Извинете.

– Моля.

А Фернанд на бара го гледаше с неспокойни очи. Мегре ѝ се усмихна.

– Младите полицаи са неблагоприятни – въздъхна Кажо.

– Именно това казах на племенника си.

– Вашият племенник интересува ли се от тия въпроси?

– Та той е тъкмо младежът, който се е криел в тоалетните.

Кажо не можеше да пребледнее, защото винаги имаше тебеширен цвят на лицето. Но побърза да изпие глътка минерална вода, а после обърса устата си.

– Толкова по-зле, нали?

– Именно това му казах.

Фернанд посочи с брадичка стенния часовник, който показваше един и половина. Мегре ѝ направи знак, че отива.

– За ваше здраве – рече Кажо.

– И за ваше.

– Хубаво е при вас, на село, нали? Защото ми казаха, че сте били на

село.

– Хубаво е, да.

– В Париж през зимата е нездравословно.

– И аз си помислих същото, когато научих за смъртта на Пепито.

– Недейте, моля ви – възрази Кажо, тъй като събеседникът му отваряше портфейла си.

Въпреки това Мегре сложи петдесет франка на масата и като стана, подхвърли:

– До скоро виждане!

Той само мина край бара и прошепна на Фернанд:

– Ела.

– Плати ли?

На улицата тя се поколеба дали да го хване под ръка. Както винаги, той държеше ръцете си в джобовете и вървеше с широки, бавни крачки.

– Ти познаваш ли Кажо? – попита тя най-сетне, като се запъна на „ти“.

– Той е от нашия край.

– Така ли! Трябва да се пазиш. Не му е чиста работата. Казвам ти го, защото ми се виждаш честен човек.

– Спала ли си с него?

Тогава Фернанд, която правеше две крачки за една на мъжа, отговори също просто:

– Той не спи!

Госпожа Мегре спеше в Мьон, в къщата, изпълнена с дъх на изгорели дърва и козе мляко. Филип най-после също бе заспал в хотелската си стая на улица „Де Дам“, до нощната масичка, на която бе сложил очилата си.

III

Мегре беше седнал в края на леглото, а Фернанд, кръстосала крака, въздъхна облекчено, изувайки обувките си. Със същата естественост тя повдигна зелената си копринена рокля, за да откопчае жартиерите на чорапите си.

– Ти няма ли да се съблечеш?

Мегре поклати отрицателно глава, но тя не забеляза това, защото прекарваше роклята през главата си.

Жилището на Фернанд представляваше малък апартамент на улица „Бланш“. Стълбата, застлана с червен килим, миришеше на паркетин. Когато Мегре се изкачи по нея, пред всички врати чакаха празни бутилки за мляко. След това минаха заедно през салон, задръстен с дреболии, и сега Мегре съзираше много чиста кухня, където всички предмети бяха подредени с придирчива грижливост.

– За какво мислиш? – попита Фернанд, която, сваляйки чорапите си, показва дълги и бели нозе, а после се загледа с интерес в пръстите им.

– За нищо. Може ли да запуша?

– Цигари има на масата.

С лула между зъбите, Мегре се разхождаше назад-напред, спираше се пред увеличения портрет на някаква петдесетгодишна жена, а после пред една медна саксия, в която имаше зелено растение. Подът беше лъснат и близо до вратата се забелязваха две парчета филц с формата на подметки, с които Фернанд сигурно си служеше, за да ходи насам-натам, без да цапа.

– Севернячка ли си? – попита той, без да я гледа.

– По какво съдиш?

Най-после той застана пред нея. Тя имаше коса с неопределен русоляв цвят, клонящ към червеникаво, неправилно лице, издължена уста, заострен нос, изпъстрен с луничави петна.

– От Робе съм.

Това личеше от начина, по който беше подреден и излъскан апартаментът, особено по реда, който цареше в кухнята. Мегре беше сигурен, че сутрин Фернанд се настанява там, до готварската печка, пие от огромна чаша кафе и чете вестник.

Сега тя гледаше кавалера си с леко безпокойство.

– Няма ли да се съблечеш? – повтори тя, като стана и се приближи

до огледалото.

После веднага добави с подозрение:

– Защо дойде?

Тя предчувствуваше нещо ненормално. Мозъкът ѝ работеше.

– Имаш право, не дойдох за това – призна Мегре с усмивка.

Той се усмихна пак, като видя, че тя грабна един халат, сякаш обзета изведнъж от съян.

– Тогава какво искаш?

Тя не се сещаше. Ала имаше навика да класифицира мъжете. Изучаваше обувките, вратовръзката, очите на своя посетител.

– Да не би да си от полицията?

– Седни. Ще си побъбрим като добри приятели. Не се лъжеш много, защото дълго време бях комисар в криминалната полиция.

Тя смръщи вежди.

– Не бой се! Аз не съм вече там! Оттеглих се като пенсионер на село и днес се намирам в Париж само защото Кажо е извършил една мръсотия.

– Значи такава била работата!... – каза тя на себе си, спомняйки си за двамата мъже, седнали на масата, които се държаха толкова странно.

– Трябва да намеря доказателство за това, а има хора, които не мога да отида да разпитвам.

Тя престана да му говори на „ти“.

– Искате да ви помогна? Така ли?

– Отгатна. Ти знаеш не по-зле от мен, че във „Флория“ всички са негодници, нали?

Тя въздъхна в знак на съгласие.

– Истинският собственик е Кажо, който държи също „Пеликан“ и „Зелената топка“.

– Изглежда, че е отворил нещо и в Ница. Най-после те седнаха от двете страни на масата и Фернанд запита:

– Не искате ли да изпиете нещо топло?

– Не сега. Ти си чула за случката на площад „Бланш“, станала преди две седмици. Към 3 часа сутринта минавал някакъв автомобил с трима-четири-ма мъже вътре. Между площад „Бланш“ и площад „Клиши“ вратичката се отворила и един от мъжете бил изхвърлен на шосето. Току-що бил убит с нож.

– Барнабе! – уточни Фернанд.

– Ти познаваше ли го?

– Идваше във „Флория“.

– Е, това е работа на Кажо. Не зная дали самият той е бил в колата, но Пепито е бил. А миналата нощ дошъл неговият ред.

Тя не каза нищо. Размишляваше със сбърчено чело и така приличаше на обикновена домакиня.

– Какво ви засяга това? – възрази тя най-после.

– Ако Кажо не ми падне, моят племенник ще бъде осъден вместо него.

– Високият рижав, който прилича на данъчен чиновник?

Сега беше ред на Мегре да се учуди.

– Отде го познаваш?

– От два-три дена идва на бара във „Флория“. Направи ми впечатление, защото не танцуваше и не разговаряше с никого. Вчера ме почерпи една чашка. Опитах се да измъкна нещо от него и той призна, без да признава, обясни ми, мърморейки неразбрано, че не можел да ми каже нищо, но че изпълнявал някаква важна задача.

– Идиот!

Мегре стана и се насочи право към целта.

– Значи се разбрахме? Ще получиш две хиляди франка, ако ми помогнеш да сложа ръка на Кажо.

Тя се усмихна неволно. Това я забавляваше.

– Какво трябва да направя?

– Като начало искам да разбера дали нощес нашият Кажо не се е отбивал в „Табак Фонтен“.

– Значи трябва да отида там тази вечер?

– Веднага, ако обичаш.

Тя свали пеньоара си и с рокля в ръка погледна за миг Мегре.

– Наистина ли да се обличам?

– Да, разбира се – въздъхна той, като сложи сто франка върху камината.

Тръгнаха заедно по улица „Бланш“. На ъгъла на улица „Дьо Дюе“ се разделиха, след като си стиснаха ръце, и Мегре се спусна по улица „Нотр-Дам-дьо-Лорг“. Когато пристигна в хотела си, с изненада забеляза, че си подсвирква.

* * *

В 10 часа сутринта се бе настанил в „Халбата на Пон-Ньоф“ и бе избрал маса, която слънцето огряваше на пресекулки, защото минавачите го закриваха на равни интервали. Във въздуха вече се усещаше пролетта. Животът на улицата беше по-весел, шумовете – по-остри.

В Дирекцията на полицията беше часът за докладите. В дъното на дългия коридор, от двете страни на който се редуват кабинетите, директорът на криминалната полиция приемаше своите сътрудници, които носеха досиетата. Комисарят Амадийо беше сред колегите си. Мегре разпознаваше гласа на големия шеф.

– Е, Амадийо, как върви случаят Палестрино?

Амадийо се навежда, подръпва мустаците си, понечва да се усмихне вежливо.

– Ето докладите, господин директор.

– Вярно ли е, че Мегре е в Париж?

– Така се говори.

– Но тогава защо, по дяволите, не идва при мен?

Мегре се усмихваше. Той беше сигурен, че ставаше точно така. Виждаше как издълженото лице на Амадийо се удължава още повече. И чуваше как той подхвърля:

– Може би си има причини.

– Вярвате ли наистина, че инспекторът е стрелял?

– Аз не твърдя, нищо, господин директор. Зная само, че върху револвера има негови отпечатащи. Намерен е втори куршум в стената.

– Но защо е направил това?

– Загубил е самообладание... Пращат ни за инспектори младоци, които не са подготвени за...

Филип тъкмо влизаше в бирария „Халбата на Пон-Ньоф“, тръгна право към свако си и поръча:

– Едно кафе с мляко. Успях да намеря всичко, което искахте от мен, но не беше лесно. Комисарят Амадийо ме държи под око! Другите ме гледат с недоверие.

Той обърса стъклата на очилата си и извади от джоба си разни книжа.

– Първо за Кажо. Отидох в картотеката и преписах фиша му. Роден е в Понтоаз и сега е на петдесет и девет години. Започнал като писар при адвокат в Лион и е бил осъден на една година за фалшифициране и използване на фалшиви документи. Три години по-късно е осъден на шест месеца за опит за обир в Застрахователното. Това става в Марсилия. Губя следите му за няколко години, но ги откривам отново в Монте Карло, където е крупие. От този момент е доносчик на Обществената безопасност, но това не му пречи да се компрометира в една комарджийска афера, която и досега не е изяснена. Най-последно, преди пет години, в Париж, е бил управител на „Източния кръжец“, който е чисто и

просто игрален дом. Скоро закриват кръжеца, ала Кажо не се тревожи. Това е всичко. Оттогава живее на улица „Де Батиньол“, в жилище, където има само една чистачка. Продължава да се отбива на улица „Де Сосе“ и в Дирекцията на полицията. Собственик е на най-малко три нощни заведения, но ги управляват подставени лица.

– А Пепито? – изрече Мегре, който си бе взимал бележки.

– Двадесет и девет годишен. Роден в Неапол. Два пъти изгонван от Франция за контрабанда с наркотици. Няма други провинения.

– А Барнабе?

– Родом от Марсилия. Тридесет и две годишен. Три присъди, от които една за съучастие във въоръжен грабеж.

– Намерили ли са „стоката“ във „Флория“?

– Нищичко. Нито наркотици, нито документи. Убиецът на Пепито е отмъкнал всичко.

– Как се казва човекът, който те блъсна и доложи в полицията?

– Жозеф Одиа. Той е бивш келнер в кафене, който се занимава с конните състезания. Няма постоянно местожителство и е поръчал да изпращат кореспонденцията му в „Табак Фонтен“. Предполагам, че събира облозите за конния тотализатор.

– Тъкмо се сетих – каза Мегре, – срещнах твоята приятелка.

– Моята приятелка? – повтори Филип, като се изчерви.

– Едно високо момиче със зелена копринена рокля, което си черпил във „Флория“. Едва не спях с нея.

– Аз обаче не съм! – заяви Филип. – Ако тя ви е казала обратното...

Люка, който току-що бе влязъл, се колебаеше дали да се приближи. Мегре му направи знак да дойде.

– Ти ли се занимаваш със случая?

– Не съвсем, шефе. Исках само да ви съобщя на минаване, че Кажо е отново в учреждението. Пристигна преди четвърт час и се затвори с комисаря Амадийо.

– Ще пиеш ли една бира?

Люка напълни лулата си от кесийката за тютюн на Мегре. Беше часът, когато келнерите почистваха заведението, като търкаха стъклата с натрошен тебешир и посипваха дървени стърготини между масите. Съдържателят, тази вечер по черно сако, преглеждаше ордьоврите, нареде ни на една масичка.

– Мислите ли, че е Кажо? – попита Люка, снишавайки глас и посягайки към бирата си.

– Уверен съм.

– Не е весело!

Филип избягваше да се намесва, гледаше с уважение сътрапезниците си, които бяха работили заедно двадесет години и които отвреме-навреме, между две струи дим от Лулите, подхвърляха по някоя и друга дума.

– Той видя ли ви, шефе?

– Отидох да му кажа, че ще го хвана. Келнер! Още две бири!

– Той никога няма да признае.

Камионите на магазин „Самаритен“ минаваха зад стъклата, целите жълти под слънцето. Следваха ги със звън дълги трамваи.

– Какво смятате да правите?

Мегре повдигна рамене. И той самият не знаеше. Малките му очички бяха вторачени в Съдебната палата оттатък уличното движение, отвъд Сена. Филип си играеше с молива.

– Трябва да бягам! – въздъхна сержант Люка. – Налага се да водя следствие за един хлапак от улица „Сент Антоан“, нещо като поляк, който е изиграл няколко мръсни номера. Ще бъдете ли тук днес следобед?

– Навярно.

Мегре също стана. Филип се обезпокои:

– Да дойда ли с вас?

– По-добре не идвай. Върни се в Дирекцията на полицията. Ще се срещнем пак тук за обед.

Той хвана автобуса и след половин час се качи при Фернанд. Тя се забави няколко минути, преди да му отвори, защото още лежеше. Стаята беше обляна в слънце. Чаршафите на разхвърляното легло блестяха.

– Вече! – учуди се Фернанд, придържайки пижамата си плътно за гърната. – Аз спях! Почакайте за момент.

Тя мина в кухнята, запали газения котлон и напълни една тенджерка с вода, без да престава да говори.

– Отидох в „Табак“, както ми заръчахте. Изглежда, не се съмняват в мен. Знаете ли, че съдържателят има и публичен дом в Авиньон?

– Продължавай.

– Там имаше една маса, на която играеха белот. Аз се престорих на такава, дето се е влачила цяла нощ и е уморена.

– Не забеляза ли един дребен брунет на име Жозеф Одиа?

– Чакайте! Във всеки случай имаше един Жозеф. Разправяше, че прекарал следобед у някой си съдия-следовател. Но вие знаете как става това. Играят. Белот! Ребелот! Твой ред е, Пиер... После подхвърлят

някоя фраза... Някой отговаря от тезгяха... Пас!... Втори пас!... Твой ред е, Марсел!... Съдържателят също играеше. Имаше и един негър...

„Ще пиеш ли нещо?“ – запита ме някакъв едър brunet и ми посочи един стол до себе си.

Не отказах. Той ми показва картите си.

„Все пак – рече той, когото наричаха Жозеф – според мен е опасно да се замесва полицаи. Утре трябва пак да ме изправят на очна ставка с него. Има добродушна, идиотска физиономия, разбира се...“

„Коз купа!“

„Квартга майорна!“

Фернанд прекъсна разказа си.

– Ще пиете ли и вие една чашка кафе?

А миризмата на кафето изпълваше вече трите стаи.

– Аз, разбирате ли, не можех да им заговоря направо за Кажо. Казах им:

„Значи така, вие сте тук всяка вечер?“

„Така изглежда...“ – отговори съседът ми.

„И не сте чули нищо снощи?“

Мегре, свалил пардесюто и шапката си, бе откряхнал прозореца и в стаята нахлу уличният шум. Фернанд продължи:

– Отговори ми, като ме изгледа особено:

„Я гледай!. Ти да не би да си развратница?“

Виждах, че се разпалваше. Както си играеше, ме галеше по коляното. И добави:

„Ние тука никога нищо не чуваме, разбираш ли? С изключение на Жозеф, който е видял каквото трябва.“

При тези думи прихнаха да се кикотят. Какво можех да сторя? Не смеех да отдръпна крака си.

„Пак пика! Терца майорна и белот!“

„Все пак голям чешит е!“ – каза тогава Жозеф, който пиеше грог.

Този, който ме галеше, се прокашля, преди да промърмори:

„Бих предпочел да се среща по-рядко с ченгетата. Разбирате ли?“

Мегре преживяваше тази сцена. Той почти можеше да наименува всяко лице. Знаеше, че съдържателят на бистрото държеше публичен дом в Авиньон. А високият brunet сигурно беше собственикът на „Купидон“ в Безие и на заведение в Нем. Що се отнася до негъра, той влизаше в състава на един квартален джазов оркестър.

– Не споменаха ли някакво име? – попита Мегре Фернанд, която разбъркваше кафето си.

– Никакво име. Два-три пъти казаха „Нотариуса“. Помислих, че това е Кажо. Той наистина има вид на пропаднал нотариус.

Но чакайте! Не съм свършила! Не сте ли гладен? Трябва да беше три часът. Чуваше се как смъкваха ролетките на „Флория“. Моят съсед, който продължаваше да ми търка коляното, започна да ме нервира. Точно тогава вратата се отвори и влезе Кажо, като докосна периферията на шапката си, но без да поздрави компанията.

Никой не вдигна глава. Чувствуваше се, че всички го гледат изпод вежди. Съдържателят изтича зад тезгяха си.

„Дай ми шест пури и една кутия кибрит“ – каза Нотариуса.

Малкият Жозеф не помръдваше. Той се вираше в дъното на грога си. Кажо пък запали една пура, подреди останалите в джоба на самото си, потърси банкнота в портфейла си. Муха да прехвъркнеше, шеше да се чуе.

Трябва да се каже, че мълчанието не го смушаваше. Той се обърна, погледна всички спокойно, хладно, после пак докосна шапката си и излезе.

Докато Фернанд топеше хляба си с масло в кафето, пижамата се бе разтворила и откриваше заострена гръд.

Тя трябва да беше на двадесет и седем или двадесет и осем години, но имаше тяло на малко момиченце и гърдите й бяха светлорозови, едва оформени.

– Не са казали нищо; а после? – попита Мегре, регулирайки неволно газения котлон, на който започваше да съска чайник с вода.

– Спогледаха се. Смигнаха си. Съдържателят се; върна на мястото си с въздишка.

– Това ли е всичко?

– Жозеф, който изглеждаше смутен, обясни: „Знаете ли, той не е горделив!“

Улица „Бланш“ в този час имаше почти провинциален вид. Чуваше се как отекват стъпките на конете, впрегнати в тежък фургон с бира.

– Другите се подсмиваха. Онзи, който ми стискаше крака, измърмори: „Вярно, той не е горделив! Ама е достатъчно хитър, за да ни вкара всички с двата крака. Казвам ви, че предпочитам да не ходи всеки ден в Дирекцията на полицията!“

Фернанд завърши разказа си, старейки се да не забрави нищо.

– Веднага ли се прибра?

– Беше ми невъзможно.

Тези думи като че ли не се харесаха на Мегре.

– Е – побърза да добави тя, – не го доведох тук. По-добре да не показваш на тия хора, че имаш това-онова. Той ме пусна да си тръгна чак в 5 часа.

Тя стана и отиде до прозореца да подиша свеж въздух.

– А сега какво да правя?

Мегре се разхождаше замислен.

– Как се казва тоя твой клиент?

– Йожен. На табакерата му има два златни инициала: . Б.

– Искаш ли тази вечер да отидеш пак в „Табак Фонтен“?

– Ако е необходимо.

– Заеми се най-вече с тоя, който се нарича Жозеф, малкият, дето е съобщил на полицията.

– Той не ми обръщаше внимание.

– Не искам това от теб. Слушай добре всичко, което казва.

– А сега, ако позволите, ще трябва да се занимая с домакинството – рече Фернанд, връзвайки косата си с кърпа.

Стиснаха си ръцете. А когато се спущаше по стълбата, Мегре не подозираше, че още същата вечер в Монмартр ще има хайка, че полиците ще се насочат специално към „Табак Фонтен“ и че ще откарат Фернанд в ареста.

А Кажо знаеше това.

– Искам да ви посоча половин дузина жени, които не отговарят на изискванията на закона – казваше той в същия момент на началника на нравствената полиция.

И преди всичко Фернанд, която трябваше да се на-тика в арестантската кола!

IV

Когато се почука на вратата, Мегре, който току-що се бе избръснал, почистваше бръснача си. Беше 9 часът сутринта. От 8 часа беше буден: но – нещо, което му се случваше рядко – бе стоял дълго в леглото, да гледа полегатите слънчеви лъчи и да слуша шумовете на града.

– Влезте! – извика той.

И сръбна глътка студено кафе, останало на дъното на чашата му. Стъпките на Филип се поколебаха в стаята, най-послед стигнаха до тоалетната.

– Добър ден, синко.

– Добър ден, свако.

Само по гласа Мегре разбра, че работата върви зле. Той закопча ризата си и вдигна глава към своя племенник, който беше със зачервени клепахи и подпухнали ноздри като плакало дете.

– Какво става?

– Арестуват ме!

Филип изрече това с такъв тон и по такъв начин, както би съобщил: „Разстрелват ме след пет минути.“

Същевременно той подаваше един вестник, на който Мегре хвърли поглед, продължавайки да се облича:

„Въпреки отричането на инспектор Филип Лауер, съдия-следователят Гастамбид е решил да го постави под арест още тази сутрин.“

– „Екселсиор“ помества снимката ми на първа страница – добави трагично Филип.

Свако му не каза нищо. Нямаше какво да се каже. С тиранти върху бедрата, бос по пантофи, той сновете назад-напред, огрян от слънцето, и търсеше лулата си, после тютюна и накрая кутията кибрит.

– Не мина ли оттам тази сутрин?

– Аз идвам от улица „Де Дам“. Прочетох вестника, докато пиех кафето си с кифла на булевард „Де Батиньол“.

Беше чудна утрин. Въздухът беше свеж, слънцето – сияйно, парижкото гъмжило – напрегнато и живо като буен балет. Мегре откряна прозореца и в стаята нахлу грохотът на кейовете и блесна бавното течение на Сена.

– Е, трябва да отидеш там, момчето ми! Какво да ти кажа?

Все пак той не искаше да се разчувствува заради този хлапак, който

се бе отказал от свежата долина сред Вогезите, за да я замени с коридорите на криминалната полиция!

– Разбира се, няма да те глежат като у вас!

Майка му беше сестра на госпожа Мегре и това е всичко. Къщата им не беше къща, а същински инкубатор: „Филип ще се прибере... Филип ще огладнее... Изгладени ли са ризите на Филип?...“

И ястия, готвени на слаб огън, кремове, ликьори домашно производство! И стръкчета лавандула в скрина с бельото!

– Има и още нещо – каза Филип, докато свако му нагласяше подвижната си яка. – Снощи ходих във „Флория“.

– Естествено!

– Защо да е естествено?

– Защото те посъветвах да не ходиш там. Каква глупост си направил?

– Никаква. Побъбрих с онова момиче, Фернанд, нали я знаете. Тя ми даде да разбере, че работи с вас и че имала да изпълнява не знам каква си задача в бистрото на ъгъла на улица „Дьо Дуге“. Когато си тръгнах, я проследих машинално. Беше по пътя ми. Обаче на излизане от бистрото я спряха инспекторите от нравствената полиция и я накараха да се качи в полицейската кола.

– Обзалагам се, че си се намесил!

Филип наведе глава.

– Какво ти отговориха?

– Че знаят добре какво вършат.

– А сега бягай – въздъхна Мегре, който търсеше вратовръзката си. – Не се безпокой.

Той сложи ръце на раменете му, целуна го по двете бузи и за да свърши с тази сцена, изведнъж се престори на много зает. Едва когато вратата се отвори и затвори отново, повдигна глава, прегърби се и измърмори няколко неясни срички.

Щом се озова на кейовете, първата му работа бе да купи „Екселсиор“ от една будка и да погледне снимката, която беше поместена наистина на първа страница с текста:

„Инспектор Филип Лауер, обвинен, че е убил Пепито Палестрино, когото е бил натоварен да следи.“

Мегре крачеше бавно по Пон-Нюф. Снощи не бе стъпвал във „Флория“, а се бе въртял около дома на Кажо на улица „Де Батиньол“. Това беше доходна къща отпреди петдесет години, като повечето къщи в квартала. Коридорът и стълбището бяха лошо осветени. Забелязваха

се тъжни и мрачни апартаменти, прозорци с мръсни пердета, мебели с избеляло кадифе.

Апартаментът на Кажо се намираше на мецанина. В този час той беше пуст и Мегре влезе в къщата като свой, изкачи се до четвъртия етаж, после слезе обратно.

На вратата на Нотариуса имаше секретна брава, иначе комисарят може би щеше да се изкуши. Когато мина край портиерската стаичка, портиерката, която бе прилепила лице о стъклото, дълго го наблюдава.

Какво би могло да се направи? Мегре прекоси пеш почти цял Париж с ръце в джобовете, дъвчейки и предъвквайки едни и същи мисли.

Някъде, в „Табак Фонтен“ или на друго място, имаше ядро от злосторници, които вършеха спокойни малките си афери извън законите. И Пепито беше от тях. Барнабе – също.

А Кажо, който беше главатарят, ги ликвидираше или организираше ликвидирането им един след друг.

Обикновено уреждане на сметки! Полицията едва ли щеше да се занимава, ако това говедо Филип...

Мегре бе стигнал до Дирекцията на полицията. Двама инспектори, които излизаха, го поздравиха, без да крият чувствата си, и той прекоси преддверието, пресече двора и мина край отдела за наблюдение на мебелираните стаи.

Горе беше часът за докладите. В широкия коридор петдесет инспектори на групички спореха на висок глас, предаваха си сведения и фишове. Отвреме-навреме вратата на някой кабинет се отваряше. Извикваха някакво име и призованият отиваше, където му заповядваха.

Когато се появи Мегре, за няколко секунди настъпи мълчание и смут. Но той мина покрай групите така непринудено, че инспекторите, за да прикрият смущението си, веднага подновиха разговорите си.

Отдясно, мебелирана с фотьйоли с червено кадифе, се виждаше чакалнята на директора. Там, седнал в ъгъла, чакаше един единствен посетител: това беше Филип, който, подпрял брадата си с ръка, гледаше вторачено пред себе си.

Мегре се отдалечи в обратна посока, стигна до дъното на коридора и почука на последната врата.

– Влезте! – произнесе някой отвътре.

И всички видяха как той влиза с шапка на глава в кабинета на комисаря Амадийо.

* * *

– Добър ден, Мегре.

– Добър ден, Амадийо.

Те си докоснаха кранчетата на пръстите, както някога, когато се виждаха всяка сутрин. Амадийо направи знак на един инспектор да излезе, после промърмори:

– Искате да говорите с мен ли?

С фамилиарно движение Мегре седна на ръба на бюрото и взе кибритата от масата, за да запали лулата си.

Колегата му бе дръпнал фотьойла си и се бе облегнал назад.

– Как е на село?

– Благодаря. А тук?

– Все същото. Трябва да отида при шефа след пет минути.

Мегре се престори, че не разбира какво значи това и разкопча пардесюто си, без да бърза. Той беше тук като у дома си, а това бюро наистина бе негово в продължение на десет години.

– Неприятности ли ви създава вашият племенник? – атакува Амадийо, който беше неспособен да мълчи дълго. – Държа да ви кажа, че на мен ми създава още повече неприятности, отколкото на вас. Аз ядох калая. А знаете, че работата стигна далеч. Лично министърът прати записка на шефа. Така че сега нямам повече какво да кажа. Съдия-следователят ръководи всичко. Мисля, че Гастамбид беше вече в прокуратурата по ваше време?

Телефонът извънтя. Амадийо вдигна слушалката до ухото си, смотолевя:

– ... Да, господин директор... Добре, господин директор... След няколко минути... Не съм съвсем сам... Да... Именно...

Мегре знаеше темата на този разговор. В другия край на коридора току-що бяха въвели Филип при шефа.

– Имате ли да ме питате нещо? – каза Амадийо, ставайки. – Нали чухте. Шефът ме вика.

– Два-три малки въпроса. Първо, знаеше ли Кажо, че е ставало въпрос да се арестува Пепито?

– Не ми е известно. Впрочем не разбирам какво значение има това.

– Извинявайте. Аз познавам Кажо. Зная каква роля играе в учреждениято. Зная също, че понякога не криете доносниците си. Идвал ли е той тук два-три пъти преди драмата?

– Мисля, че да. Да, спомням си...

– Друг въпрос: знаете ли адреса на Жозеф Одиа, келнера от кафене, който минавал по улица „Фонтен“ точно навреме, за да се блъсне във

Филип?

– Той спи в хотела на улица „Льопик“, ако не се лъжа.

– Проверихте ли добре алибито на Кажо?

Амадий се усмихна престорено.

– Слушайте, Мегре, все пак аз си познавам занаята!

Но това не беше краят. Мегре бе забелязал на бюрото жълта картонена папка с надписа на нравствената полиция.

– Значи това е вече докладът за арестуването на Фернанд Боске?

Амадий гледаше другаде, може би щеше да обясни откровено всичко на събеседника си, но с ръка на дръжката на вратата се задоволи най-последно да измърмори:

– Какво искате да кажете?

– Искам да кажа, че Кажо е накарал нравствената полиция да арестува една девойка. Къде е тя сега?

– Не зная.

– Ще ми позволите ли да хвърля един поглед на досието?

Трудно можеше да му се откаже. Мегре се наведе, прочете няколко реда и заключи:

– В момента тя трябва да е в антропометричната служба...

Звънът на телефона отекна отново. Амадий махна с ръка.

– Извинявам се, но...

– Зная. Шефът ви чака.

Мегре закопча пардесюто си и излезе от кабинета едновременно с комисаря. Вместо да поеме по стълбата, той вървя с него до чакалнята с червените фотьюйли.

– Ще бъдете ли така добър да попитате шефа може ли да ме приеме?

Амадий бутна една тапицирана врата. Разсилният също изчезна в кабинета на директора на криминалната полиция, където бе въведен Филип. Мегре почака прав, с шапка в ръка.

– Директорът е много зает и ви моли да дойдете пак следобед.

Мегре се обърна полукръгом и мина отново край групичките на инспекторите. Чертите му бяха малко по-сурови, но той беше готов да се усмихва и се усмихваше невесело.

* * *

Не излезе отново на улицата, а пое по тесните коридори, по извитите стълби, по които се стигаше до най-горните етажи на Съдебната палата. Така се озова пред помещенията на антропометричната служба и

отвори вратата. Измерването на жените бе завършило. Петдесетина мъже, задържани през нощта, се събличаха в една боядисана в сиво стая и трупата дрехите си по пейките.

Щом останеха голи, те влизаха един по един в съседната стая, където служители в черни престилки вземаха отпечатыци от пръстите им, настаняваха хората на антропометричния стол и подвикваха измеренията им, както продавачи в големите магазини съобщават на касата за някоя продажба.

Миришеше на пот и кир. Болшинството от мъжете, замаяни, повече или по-малко смутени от голотата си, се оставяха да ги блъскат от ъгъл в ъгъл и изпълняваха движенията, които им заповядваха, още по-несръчно поради това, че мнозина не знаеха френски.

Мегре се ръкуваше сърдечно със служителите и чуваше неизбежните фрази:

– На обиколка ли сте дошли? Как е на село? Трябва да е чудесно по това време!

Неоновата лампа осветяваше ярко една малка стаичка, където работеше фотографът.

– Много ли бяха жените тази сутрин?

– Седем.

– Имате ли фишовете?

Те се търкаляха на една маса, защото още не ги бяха класирали. Третият беше на Фернанд, с отпечатыци на петте пръста, несръчен подпис и ужасно натуралистичен портрет.

– Тя нищо ли не каза? Не плака ли?

– Не. Беше много кротка.

– Знаете ли къде е откарана?

– Не ми е известно дали са я пуснали, или ще я държат няколко дни в „Сен Лазар“...

Погледът на Мегре блуждаеше по голите мъже, строени в редица като в казарма. Той вдигна ръка към шапката си и рече:

– Довиждане!

– Тръгвате ли си вече?

Беше пак на стълбата, където нямаше стъпало, на което да не бе стъпвал хиляди пъти. Друга стълба отляво, по-гясна от първата, водеше за лабораторията, в която му бяха познати и най-малките кътчета, и най-малките стъкълца.

Озова се отново на втория етаж, откъдето тълпата инспектори токущо се бе разпръснала. Пред вратите започваха да застават посетители,

хора призвани или дошли по свое желание да се оплачат, или пък да направят някакво разкритие.

Той, Мегре, бе прекарал по-голямата част от живота си в тази обстановка и ето че изведнъж гледаше около себе си с нещо като отвращение.

Дали Филип се намираше още в кабинета на началника? По всяка вероятност не! В този момент той беше арестуван и двама от колегите му го водеха към кабинета на съдия-следователя!

Какво ли са му казали зад тапицираната врата? Дали са били откровени, да му говорят прямо?

– Вие сте извършили глупост. Има толкова улики против вас, че обществеността ще се чуди защо сте още свободен. Но ние сме натоварени да разкрием истината. Вие оставате наш служител.

Сигурно не са му казали точно това. Мегре сякаш чуваше началника – изпитващ неудобство в очакване на Амадийо – да мърмори, прокашляйки се:

– Инспекторе, в същност нямам основание да ви се радвам. Вие влязохте тук по-лесно от други благодарение на застъпничеството на вашия свако. Показахте ли се достоен за тази благосклонност?

А Амадийо добавя:

– Отсега нататък вие сте в ръцете на съдия-следователя. И при най-голямото желание не можем да направим нищо за вас.

И все пак този Амадийо с издълженото си бледо лице и кестенявите си мустаци, които непрекъснато пригладваше, не беше лош човек. Той имаше жена, три деца, от тях едно момиче, на което искаше да осигури зестра. Открай време смяташе, че е заобиколен от интриги. Беше убеден, че всички завиждат на положението му и гледат само как да го компрометират.

Що се отнася до големия шеф, след две години той щеше да стигне пределната възраст, а дотогава трябваше да избягва неприятностите.

Тази неприятност сега беше банална местна история, тоест нищо особено. Щяха ли да рискуват да си навлекат усложнения, като прикрият един местен инспектор, който бе сгрешил и на всичко отгоре беше племенник на Мегре?

Всички знаеха, че Кажо е подлец. Самият той не криеше това. Той черпеше доходи отвсякъде. А когато предадеше някого на полицията, значи този някой бе престанал да му бъде полезен.

Само че Кажо беше опасен подлец. Той имаше приятели, връзки. И главно, умееше да се отбранява. Разбира се, някой ден щяха да го

пипнат. Държача го под око. Дори бяха проверили алибито му и следствието продължаваше добросъвестно.

Но не биваше да се стига до престараване! Особено от страна на Мегре, с манията му да се завира навсякъде.

Той бе стигнал до малкия павиран двор, където нещастни хора чакаха пред съда за малолетни. Въпреки Слънцето беше хладно и на сянка, между паветата, се задържаше ситен скреж.

– Какъв глупак е Филип! – изръмжа Мегре, който се поболяваше от яд заради него.

Защото знаеше много добре, че се върти в кръг като кон в цирк. Не беше нужно да има някаква гениална идея; в полицейската работа от гениални идеи няма полза. Не беше нужно да се открие и някаква сензационна следа, нито някакъв знак, убягнал от погледа на всички.

Въпросът стоеше по-просто и по-банално. Кажо бе убил или наредил да убият Пепито. Трябваше Кажо да бъде принуден да каже най-после:

– Вярно е!

Сега Мегре се шляеше из кейовете, близо до плаващата пералня; той нямаше право да накара Нотариуса да се яви в определен кабинет, да го затвори там за няколко часа и да му повтаря сто пъти един и същ въпрос, да го тормози, ако трябва, за да му скъса нервите.

Не можеше също да призове келнера от кафенето, собственика на бистрото и другите, които всяка вечер играеха белот на сто метра от „Флория“.

Едва бе успял да използва Фернанд и буквално му я бяха конфискували.

Стигна до „Халбата на Пон-Ньоф“, отвори стъклената ѝ врата, ръкува се с Люка, седнал до тезгяха.

– Как е, шефе?

Люка го наричаше винаги „шеф“, като спомен от времето, когато работеха заедно.

– Лошо! – отвърна Мегре. – Трудно е, нали?

Не беше трудно. Беше трагично без величие.

– Старей! Може би ми се отразява животът на село?

– Какво ще пиете?

– Е, добре, едно перно!

Той каза това, като че хвърляше предизвикателство. Спомняше си, че бе обещал да пише на жена си, но нямаше смелост да го стори.

– Не мога ли да ви помогна?

Люка беше любопитен добряк, винаги лошо облечен, а на всичко отгоре и лошо сложен физически, който нямаше нито жена, нито семейство. Погледът на Мегре блуждаеше из помещението, което започваше да се пълни, и стана нужда да присвие очи, когато се обърна към прозореца, откъдето се лееше слънце.

– Работил ли си досега с Филип?

– Два-три пъти.

– Много неприятно ли беше?

– Някои го гледаха накриво, понеже не казваше нищо особено. Нали знаете, че е срамежлив. Задържан ли е?

– Наздраве.

Люка се безпокоеше, като виждаше Мегре толкова затворен.

– Какво ще правите, шефе?

– Виж, на теб мога да ти кажа. Ще направя всичко, което е необходимо. Разбираш ли? По-добре някой да го знае. Така че, ако се случи нещо...

Той обърса уста с опакото на ръката си и почука по масата с една монета, за да повика келнера.

– Недейте! Аз черпя.

– Щом желаш. Аз ще черпя, когато всичко свърши. Довиждане, Люка.

– Довиждане, шефе.

Ръката на Люка се задържа за секунда в грапавата ръка на Мегре.

– Слушайте, все пак се пазете!

А Мегре, прав, произнесе високо:

– Страхливците ме отвращават!

И се отдалечи съвсем сам, пеш. Имаше време, защото не знаеше дори къде отива.

V

Когато Мегре отвори вратата на „Табак Фонтен“ към един и половина часа, собственикът на бара, който току-що бе станал, слизаше бавно по витата стълба, която започваше от задното помещение.

Той беше по-нисък, но набит и пълен като комисаря. В този момент миришеше още на клозет: косата му беше напоена с одеколон, а под ушите му бяха останали следи от талк. Не носеше нито сако, нито подвижна яка. Ризата му беше ослепително бяла, леко колосана, с увиснало копче за яка.

Когато се озова зад тезгяха, той изблъска небрежно келнера с ръка, сграбчи бутилка бяло вино и чаша, смеси виното с минерална вода и като отметна глава назад, си изплакна гърлото.

По това време имаше почти само приходящи клиенти, които се отбиваха да изпият набързо по едно кафе. Мегре бе седнал сам до прозореца, а съдържа-телят, без да го забелязва, си върза синя престилка и се обърна към едно русо момиче, което беше на касата и продаваше тютюн.

Той не ѝ каза нищо повече, отколкото на келнера, отвори маркиращата каса, провери едно тефтерче и накрая се протегна, окончателно събуден. Работният му ден започваше и първото нещо, което забеляза при огледа на заведението си, беше Мегре, който го гледаше невъзмутимо.

Те не бяха се срещали досега. Все пак съдържа-телят присви гъстите си черни вежди. Изглежда, че ровеше в паметта си, но не намираше нищо и се мръщеше. А не знаеше, че присъствието на невъзмутимия клиент щеше да трае цели дванадесет часа!

Най-напред Мегре се приближи до касата и попита младото момиче:

– Имате ли телефонен жетон?

Кабината се намираше в десния ъгъл на кафенето. Тя се затваряше само с врата от матово стъкло и Мегре, който усещаше, че съдържа-телят го дебне, завъртя силно шайбата, за да чуе сигнала „свободно“. Но същевременно с другата ръка, в която държеше ножче, отрязва жицата на мястото, където тя влизаше в пода, и то по такъв начин, че да не се забележи прекъсването на връзката.

– Ало!... Ало!... – крещеше той.

Излезе с изражението на ядосан човек.

– Повреден ли е телефонът ви?

Съдържателят погледна касиерката, която се учуди.

– Преди няколко минути още работеше. Люсиен телефонира за кифли. Нали, Люсиен?

– Само преди четвърт час – потвърди келнерът. Съдържателят още не подозираше нищо, но все пак наблюдаваше Мегре скришом. Той влезе в кабината, опита се да установи връзка, упорствува цели десет минути, без да забележи отрязаната жица.

Мегре, безразличен, се бе върнал на мястото си и бе поръчал една бира. Той се запасяваше с търпение. Знаеше, че може с часове да седи на същия този стол, пред тази еднокрака кръгла масичка – имитация на махагон, и да гледа калаения бар и стъклената каса, където младото момиче продаваше тютюн и цигари.

На излизане от кабината собственикът затвори вратата с ритник, отиде до прага на кафенето и вдъхна за малко уличния въздух. Той беше съвсем близо до Мегре, който не го изпускаше от очи, и като усети най-последно този впит в него поглед, се обърна бързо.

Комисарят не мигна. Като клиент, който се готви да си тръгне, той не бе свалил пардесюто и шапката си.

– Люсиен! Тичай у съседа да телефонираш да дойдат да поправят апарата.

Келнерът излезе бежешком с мръсна кърпа в ръка, а собственикът обслужи сам двама зидари, които влязоха, смешно омазани едва ли не с равномерен пласт гипс.

Съмненията на кръчмаря продължиха може би още десет минути. Когато Люсиен съобщи, че техникът ще дойде чак на другия ден, съдържателят се обърна отново към Мегре и промърмори през зъби:

– Мръсник!

Това можеше да се отнася за отсъстващия техник, но все пак голяма част от ругатнята беше адресирана към консуматора, в чието лице човекът най-последно позна полиция.

Часът беше два и половина, а това беше само началото на една нескончаема комедия, която никой не забеляза. Съдържателят се казваше Луи. Клиенти, които го познаваха, идваха да му стиснат ръката и разменяха някоя и друга дума с него. Луи рядко обслужваше лично. Повече време стоеше настрана, зад тезгяха, между келнера и продавачката на цигари.

И наблюдаваше скришом Мегре над главите на другите. И той като него беше невъзмутим. Това би се сторило смешно, защото и двамата

бяха набити, пълни и тромави и се преструваха на равнодушни.

А и нито единият, нито другият беше глупав. Луи знаеше много добре какво прави, когато отвреме-навреме хвърляше поглед към стъклената врата, със страх, че ще види да пристига определена личност.

В този час улица „Фонтен“ живееше обикновения живот на всяка парижка улица. Срещу бара имаше италианска бакалница, където домакините от квартала идваха да пазаруват.

– Келнер! Един калвадос.

Касиерката беше колкото руса, толкова и вяла и гледаше Мегре с растящо учудване. Що се отнася до келнера, той бе подушил нещо, но не знаеше точно какво и отвреме-навреме смигаше на съдържателя.

Беше малко след 3 часа, когато до тротоара спря голяма кола със светла каросерия. От нея слезе висок, още млад брѳнет с продълговат белег на лявата буза, влезе в бара и протегна ръка над тезгяха.

– Здравей, Луи.

– Здравей, Йожен.

Мегре виждаше Луи откъм лицето, а новодошлия – в огледалото.

– Една ментовка с вода, Люсиен. Бързо!

Той беше един от играчите на белот и без съмнение съдържателят на заведение в Безие, за когото Фернанд бе говорила. Носеше копринено бельо, а дрехите му бяха добре скроени. От него също лъхаше на лек парфюм.

– Видя ли се с...

Той не довърши фразата. Люсиен му бе дал да разбере, че някой подслушва, и изведнъж Йожен също се загледа в Мегре в огледалото.

– Хм! Един сифон с лед, Люсиен.

Той взе цигара от една табакера с инициали и я запали със запалка.

– Хубаво време, а!

Говореше съдържателят, иронично, и продължаваше да наблюдава Мегре.

– Хубаво време, да. Но при теб има някаква особена миризма.

– Каква миризма?

– Вони на изгоряло.

Двамата се изсмяха гръмогласно, докато Мегре вдъхваше вяло дима на лулата си.

– Ще се видим скоро, нали? – запита Йожен, подавайки му отново ръка.

Той искаше да разбере дали ще се съберат пак, както обикновено.

– Скоро.

Този разговор бе окуражил Луи, защото той грабна един мръсен парцал и се приближи до Мегре с подигравателна усмивка.

– Ще позволите ли?

И обърса масичката така несръчно, че прекатури чашата, чието съдържание се разля по панталоните на комисаря.

– Люсиен! Донеси друга чаша на този господин.

И за извинение:

– Знайте, че няма да плащате допълнително!

Мегре също се усмихваше бегло.

* * *

В 5 часа запалиха лампите, но беше още достатъчно светло навън, за да се различават клиентите в момента, когато пресичаха тротоара и протягаха ръка към дръжката на вратата.

Когато Жозеф Одиа пристигна така, Луи и Мегре се спогледаха, сякаш се бяха наговорили и от този момент като че ли си размениха дълги изповеди. Нямахше нужда да говорят нито за „Флория“, нито за Пепито, нито за Кажо.

Мегре знаеше, а другият знаеше, че той знае.

– Здравей, Луи!

Одиа беше дребен човечец, облечен целият в черно, с леко изкривен нос и много подвижни зеници. Когато стигна до тезгяха, той подаде ръка на касиерката с думите:

– Добър ден, красавице!

После – на Люсиен:

– Едно малко перно, младежо.

Говореше много. С неизменния вид на артист по време на представление. Но не беше нужно Мегре да го наблюдава дълго, за да прозре под външния му вид скрито безпокойство. Впрочем Одиа имаше тик. Щом усмивката изчезнеше от устните му, той автоматически си я възвръщаше с усилие.

– Още никой ли не е дошъл?

Кафенето беше празно. Имаше само двама клиенти, изправени до бара.

– Йожен намина.

Съдържателят започна наново сцената, която вече бе изиграл, като посочи Мегре на Одиа. Последният, не толкова дипломатичен, колкото Йожен, се обърна бързо, погледна Мегре в очите и се изхрачи на пода.

– А нещо друго?... – запита той тогава.

– Нищо. Спечели ли?

– Вятър работа! Подказаха ми нещо, но ударих на камък. На третия тур, когато имах шансове, конят засече на старта. Дай ми пакет цигари, красавице.

Не го съдържаше на едно място, пристъпяше от крак на крак, движеше ръце и глава.

– Може ли да се обадя по телефона?

– Невъзможно. Господинът там повреди апарата.

Още един поглед на Луи към Мегре.

Борбата беше открита. Одиа не бе спокоен. Той се страхуваше да не направи някакъв гаф, защото не знаеше какво е станало преди пристигането му.

– Ще се съберем ли тази вечер?

– Както винаги!

Келнерът от кафенето изпи своето перно и си отиде. Луи пък се настани на съседната до Мегре маса, където му поднесоха топло ядене, което келнерът бе приготвил на котлона в офиса.

– Келнер! – повика комисарят.

– Идвам! Девет франка и седемдесет и пет...

– Донесете ми два сандвича с шунка и една бира. Луи ядеше претоплено кисело зеле, гарнирано с две апетитни наденички.

– Намира ли се още шунка, господин Луи?

– Трябва да има едно старо парче в хладилника.

Той ядеше шумно, с пресилено груби движения. На Мегре сервираха два сухи и спаружени сандвича, но той се престори, че не забелязва това.

– Келнер, горчица...

– Няма.

Следващите два часа изтекоха по-бързо, защото барът се напълни с минувачи, които си пиеха аперитива. Съдържателят благоволяваше да обслужва лично. Вратата се отваряше и затваряше непрекъснато, като всеки път до Мегре стигаше студеното въздушно течение.

Навън започваше да замръзва. Известно време минаващите автобуси бяха претъпкани с хора, накацали по стъпалата. После малко по малко улицата опустя. След шума в седем часа вечерта настъпи неочаквано затишие, предвестник па толкова различното вечерно оживление.

Най-мъчителният час беше от осем до девет. Нямаше вече никого. Келнерът се хранеше на свой ред. Русата касиерка бе заместена от една около четиридесетгодишна жена, която започна да сортира и подрежда

на купчинки всички пари от чекмеджето на касата. Луи се бе качил в стаята си и когато се върна, си бе сложил вратовръзка и сако.

Жозеф Одиа се появи пръв няколко минути след девет часа, потърси Мегре с поглед и се насочи към Луи.

– Как е?

– Добре. Няма причина да не бъде добре, нали?

Но на Луи му липсваше следобедната живост. Уморен, той вече не гледаше Мегре със същата самоувереност. А дали и самият Мегре не беше обзет от известна умора? По принуда той пиеше всичко: бира, кафе, калвадос, вителска вода. На масичката се бяха натрупали седем-осем чаши, а трябваше да се налива още.

– Я гледай! Ето ги Йожен и приятеля му.

Светлосинята кола отново бе спряла до тротоара и двама мъже влязоха в бара, най-напред Йожен, облечен както следобед, после един по-млад човек, малко стеснителен, който се усмихваше на всички.

– А Оскар?

– Сигурно ще дойде.

Йожен смигна, сочейки Мегре, приближи се до две масички и взе сам червената покривка и жетоните в едно сандъче.

– Започваме ли?

С една дума всеки играеше комедията. Но Йожен и съдържателят водеха играта. Най-вече Йожен, който влизаше съвсем бодр в борбата. Той имаше блестящи зъби, непринудена веселост и жените навярно бяха луди по него.

– Тази вечер поне ще виждаме ясно! – каза той.

– Защо? – попита Одиа, който отначало все изоставаше от другите.

– Защото имаме чудесна свещ, гледай!

Свещта беше Мегре, който пушеше лулата си на по-малко от един метър от играчите.

Луи взе плочата и тебешира с ритуален жест. Обикновено той отбелязваше резултатите. Начерта колонките, написа инициалите на партньорите.

– Какво ще пиете? – попита келнерът.

Йожен присви очи, погледна чашата калвадос на Мегре и отговори:

– Като господина!

– Една вител-ягода – каза Одиа неловко.

Четвъртият имаше марсилски акцент и вероятно беше в Париж отскоро. Той подражаваше на Йожен, към когото, изглежда, изпитваше дълбоко възхищение.

– Значи ловът не е свършил, а, Луи?

Този път Луи пък не разбра.

– Отде да зная? Защо ми задаваш такъв въпрос?

– Защото мислех за зайците.

Това се отнасяше пак за Мегре. Обяснението дойде веднага, докато картите се раздаваха и всеки ги нареждаше ветрилообразно в лявата си ръка.

– Преди малко ходих да се видя с господина.

Това трябваше да се подразбира така: „Отидох да предупредя Кажо.“

Одидна вдигна бързо глава.

– Какво каза той?

Луи смръщи вежди, тъй като навярно сметна, че отиват твърде далеч.

– Умира от смях! Изглежда, че се чувства като у дома си и подготвя малко празненство.

– Коз каро... Терца майорна... Важи ли?

– Кварта.

Личеше, че Йожен, свръхвъзбуден, не мисли за играта, а крои нови остроумия.

– Парижани – промърмори той внезапно – прекарват отпуските си на село, например край Лоара. Смешното е, че хората от Лоара идват да прекарват отпуските си в Париж.

Най-после! Той не бе устоял на изкушението да даде на Мегре да разбере, че е в течение на всичко. А Мегре продължаваше да пуши лулата си, като затопляше своя калвадос с шепя, преди да отпие глътка.

– Внимавай в играта си – отвърна Луи, който поглеждаше от време на време вратата с безпокойство.

– Коз... И пак коз. Двадесет от белот и десет от последна ръка...

Влезе някакъв тип, който приличаше на дребен търговец от Монмартр, седна, без да каже нищо, между Йожен и марсилския му приятел, малко встрани, и все така мълчаливо се ръкува с всички.

– Как е? – запита Луи.

Новодошлият отвори уста и от нея излезе тъничко гласче. Той бе загубил гласа си.

– Добре!

– Разбра ли? – кресна му Йожен в ухото, което показваше, че на всичко отгоре човекът беше и глух.

– Какво да разбере? – рече тъничкият глас.

Наложи се да му натиснат крака под масата. Най-после погледът на глухия попадна на Мегре, спря се продължително на него. Той се усмихна едва-едва.

– Разбрах.

– Коз спатия... Пас...

– Пас...

Улица „Фонтен“ бе започнала отново да живее. Светещите фирми бяха запалени и портиерите бяха заели местата си на тротоарите. Портиерът на „Флория“ дойде да си купи цигари, но никой не му обърна внимание.

– Коз купа...

На Мегре му беше топло. Цялото му тяло се бе схванало, но той не даваше да се разбере нищо, а изражението на лицето му остана същото, както когато в един и половина бе застанал на пост.

– Слушай! – подхвърли внезапно Йожен на своя съсед, който чуваше лошо и когото Мегре бе познал като собственик на публичен дом на улица „Дьо Прованс“.

– Как наричаш ключар, който не прави вече ключове?

Комичното в това положение се дължеше на обстоятелството, че Йожен трябваше да крещи, а другият отговаряше с ангелски глас:

– Ключар, който...? Не зная...

– Аз го наричам „едно голямо нищо“.

Той игра, прибра картите, игра пак.

– А ченге, което не е вече ченге?

Съседът му бе разбрал. Лицето му светна от радост, а гласът му беше още по-тъничък, когато произнесе:

– Едно голямо нищо!

Тогава всички прихнаха да се смеят, дори Одиа, чийто смях бе кратък. Нещо му пречеше да се отдаде на всеобщата веселост. Личеше, че е неспокоен въпреки присъствието на приятелите си. И не само Мегре беше причина за това.

– Леон! – подвикна той на нощния келнер. – Дай ми една ракия с вода.

– На ракия ли минаваш вече?

Йожен бе забелязал, че Одиа се страхува, и го наблюдаваше строго.

– Май по-добре ще бъде да не прекаляваш.

– Какво да не прекалявам?

– Колко перно изпи преди вечеря?

– Николко! – отвърна Одиа с инат.

– Спокойствие, деца – намеси се Луи. – Коз пика!

В полунощ веселостта им беше по-изкуствена. Мегре продължаваше да стои неподвижно с лула между зъбите и пардесю на гърба. Сякаш беше част от мебелировката. Дори нещо повече – част от стената. Само погледът му бе жив и се движеше бавно от един към друг от играчите.

Одиа пръв се размърда, но скоро и глухият прояви известно нетърпение и най-после стана.

– Утре трябва да отида на едно погребение. Време е да си лягам.

– Върви, да пукнеш дано! – промърмори Йожен полугласно, сигурен, че няма да го чуят.

Той каза това, както би казал нещо друго, за да се поддържа във форма.

– Ребелот... И коз... И още един коз. Дайте си картите...

Въпреки погледите, които му хвърляха, Одиа бе изпил три ракии с вода и чертите на лицето му се бяха изострили, бе преbledнял, по челото му избя лека пот.

– Къде отиваш?

– Аз също се измитам – каза той, ставайки.

Личеше, че му се повръща. Бе изпил третата ракия, за да се ободри, ала тя го бе довършила. Луи и Йожен се спогледаха.

– Приличаш на парцал – подхвърли най-сетне последният.

Минаваше един часът. Мегре си приготви парите, като ги сложи на масичката. Йожен избута Одиа в един ъгъл и му заговори тихо, но разпалено. Одиа се противеше. Все пак накрая се съгласи.

– До утре! – каза той тогава с ръка на дръжката на вратата.

– Келнер! Колко?

Чашите загракаха една о друга. Мегре закопча пардесюто си, напълни наново лулата и я запали от газената запалка, която се намираще до тезгяха.

– Лека нощ, господа.

Той излезе и тръгна след шума от стъпките на Одиа. Йожен пък ми на зад тезгяха, като че искаше да каже нещо па съдържателя. Луи, който бе разбрал, отвори тихомълком едно чекмедже. Йожен пхна ръка в него, после я прибра в джоба си и тръгна към вратата, придружен от Марсилеца.

– До скоро виждане! – каза той и потъна в нощта.

VI

По улица „Фонтен“ имаше светлини от нощните заведения, портиери, шофьори на паркирани таксито. Едва след площад „Бланш“, когато поеха надясно по булевард „Рошешуар“, положението се изясни.

Жозеф Одиа вървеше отпред с неравномерна, трескава походка, без нито веднъж да се обърне.

Двадесет метра зад него Мегре, огромен, с ръце в джобовете, правеше големи и спокойни крачки.

В тишината на нощта стъпките на Одиа и на Мегре си откликваха, на Одиа – по-бързи, на Мегре – по-шумни и по-тежки.

Най-подир след тях бръмчеше автомобилът на Йожен. Защото Йожен и Марсилаца бяха тръгнали с колата. Те караха бавно, със скоростта на пешеходец, покрай тротоара, и също се мъчеха да спазват дистанция. Понякога се налагаше да сменят скоростта, за да поддържат темпото. А понякога внезапно изминаваха отведнъж няколко метра, после чакаха двамата да вземат преднина.

Не беше нужно Мегре да се обръща. Той бе разбрал. Знаеше, че голямата синя кола е там. Различаваше лицата зад предното стъкло.

Случаят беше класически. Мегре следваше Одиа, защото имаше чувството, че Одиа ще се остави по-лесно от другите да бъде сплашен. А тези, които знаеха това, го следваха на свой ред.

В началото Мегре се усмихваше бегло.

После престана да се усмихва. Дори се намръщи. Келнерът от кафенето не се насочи към улица „Льопик“, където живееше, нито към центъра на града. Той вървеше все по булеварда, над който сега минаваше линията на метрото, и без-да спира на кръстопътя „Барбес“, продължи към Ла Шапел.

Едва ли имаше някаква работа в този квартал в такъв час. Обяснението идеше от само себе си. Двамата от колата имаха уговорка с Одиа да примамва комисаря към все по-безлюдни места.

Вече само отвреме-навреме се забелязваше силуетът на някое момиче, спотаено в сянката, или колебливата фигура на някой баровец, който отиваше ту при една, ту при друга, докато направи избора си.

Вълнението обаче не настъпи веднага. Мегре остана спокоен. Той пушеше, като издихваше равномерно дима и слушаше стъпките си, също равномерно като метроном.

Пресякоха железопътните линии на Северната гара и забелязаха в далечината самата гара с пустите перони и осветения часовник. Беше два и половина часът. Автомобилът продължаваше да бръмчи отзад, когато, без никаква причина, се дочу съвсем леко изсвирване с клаксон. Тогава Одиа закричи по-бързо, толкова бързо, че сякаш едва се съдържаха да не тича.

Също без видима причина той прекоси улицата. Мегре също я прекоси. За миг, застанал в профил, той забеляза колата и едва в този момент смътно долови какво се готвят да правят.

Въздушната линия на метрото правеше булеварда по-мрачен от което и да било друго кътче на Париж. Мина патрул от полицаи-велосипедисти и един от полицаите се върна към колата, не видя нищо нередно и изчезна с колегите си.

Ритъмът се ускоряваше. След сто метра келнерът прекоси отново улицата, но този път не можа да запази самообладание и направи няколко крачки тичешком. Мегре, който се бе заковал на място и виждаше, че автомобилът се готви да увеличи скоростта си, бе разбрал всичко. По слепоочията му блестяха няколко капки пот, защото съвсем случайно избягна злополуката.

Беше очевидно! На Одиа бе възложено да го примами из пустите улици. И там, когато Мегре се озовеше точно в средата на шосето, автомобилът щеше да връхлети върху него и да го смаже на паважа.

Изведнъж стана кошмарно да наблюдава луксозната и пъргава кола, която се приближаваше с бръмчене, и да мисли за двамата в нея, особено за Йожен, човека с блестящите зъби и усмивка на глезено дете, който с ръце на волана изчакаваше удобния момент.

Можеше ли да става дума за престъпление? Всяка секунда Мегре беше застрашен от едно от най-глупавите и най-гнусни убийства: строполяване в прахта, рани по цялото тяло и – кой знае? – може би дълги часове на агония, без никой да му дойде на помощ.

Беше много късно да променя посоката си. Впрочем той и не искаше това. Не разчиташе вече на Одиа, не мислеше да го настига и да го кара да говори, а участвуваше упорито в преследването. То беше въпрос на престиж за самия него.

Единствената му предпазна мярка беше да вземе револвера от джоба на панталоните си и да го зареди.

После закричи малко по-бързо. Вместо да продължи на двадесет метра разстояние от келнера, той се приближи толкова, че Одиа помисли, че ще го спре, и на свой ред ускори крачка. Няколко секунди това

изглеждаше смешно и двамата от колата навярно го забелязаха, защото се приближиха малко.

Дърветата по булеварда и стълбовете на метрото се редяха край тях. Одиа се страхуваше, страхуваше се от Мегре, а може би и от съучастниците си. Когато ново изсвирване му заповяда да прекоси улицата, той застана неподвижен и задъхан до края на тротоара.

Мегре, който бе решил да върви съвсем близо до него, видя фаровете на колата, меката шапка на келнера, неспокойните му очи.

Той се готвеше да слезе от тротоара и да тръгне по стъпките на спътника си, но изведнъж предусети какво ще стане. Може би и Одиа го предусети, но за него беше много късно. Той вече бе тръгнал напред. Изминал бе метър-два...

Мегре отвори уста да извика. Разбираше, че двамата в колата, уморени от тази безплодна гонитба, са решили внезапно да връхлетят и да повалят другаря си заедно с полицаия.

Вик не се чу. Само шум от профучаване, от форсиране на мотор. И блъсване, но недоловимо, а може би и глух стон.

Червените светлини на колата вече се отдалечаваха, изчезваха в една пресечка. На земята малкият човечец в черно правеше усилие да се привдигне на ръце и гледаше Мегре с блуждаещи очи.

Приличаше на луд или на дете. Лицето му беше изцапано с прах и кръв. Носът му нямаше вече същата форма, а това променяше и целия му облик.

Най-после той седна и вдигна ръка вяло, като насън, допря я до челото си, направи гримаса, която приличаше на усмивка.

Мегре го привдигна, сложи го да седне в края на тротоара и отиде машинално да прибере шапката, която бе останала на сред пътя, а после и на него му бяха нужни няколко секунди, за да се съвземе, макар да не беше засегнат.

Нямаше нито един минавач. Едно такси бръмчеше някъде, но много далеч, по посока на „Барбес“.

– Лесно се отърва! – промърмори комисарят, навеждайки се над ранения.

С двата си палеца той опипа главата му бавно, за да разбере дали няма пукване на черепа. Раздвижи двата крака един след друг, защото панталоните бяха раздрани или по-скоро откъснати на височината на коляното, и съзря грозна рана.

Одиа като че ли бе загубил не само способността си да говори, но и разсъдъка си. Той дъвчеше с празна уста, сякаш за да прогони някакъв

лош вкус.

Мегре вдигна отново глава. Бе чул шум на мотор. Сигурен беше, че това е автомобилът на Йожен, който минаваше по някоя успоредна улица. После шумът се приближи и синята кола мина по булеварда само на стотина метра от двамата.

Те не можеха да останат тук. Йожен и Марсилеца не смееха да се отдалечат. Исакаха да разберат какво ще стане. Описаха голям кръг в квартала, а през това време бръмченето се долавяше в тишината на нощта. Този път поеа по булеварда и минаха само на няколко метра от Одиа. Мегре бе затаил дъх в очакване на изстрели.

„Ще се върнат – помисли си той. – И този път...“

Повдигна спътника си, прекоси улицата и настани Одиа в сянката на насипа, зад едно дърво.

Автомобилът наистина мина отново. Йожен не видя вече двамата и спря колата на стотина метра. Сигурно след кратък разговор между него и Марсилеца те се бяха отказали от преследването.

Одиа охкаше, гърчеше се, а един газен фенер осветяваше голямо петно кръв върху паветата на мястото, където бе паднал.

Не оставаше нищо друго, освен да се чака. Мегре не смееше да изостави ранения, за да отиде да търси такси. А не искаше и да позвъни в някоя къща и да предизвика събиране на хора. Почака само десет минути. Мина един алжирец, полупиян, и комисарят му обясни не без известно затруднение, че трябва да се повика такси.

Беше студено. Небето имаше същия леден цвят, както през нощта на заминаването от Мьон. Сегиз-тогиз някой товарен влак изсвирваше откъм Северната гара.

– Боли ме! – каза най-после Одиа с печален глас.

И вдигна очи към Мегре, сякаш очакваше от него лек за болката си.

За щастие алжирецът изпълни поръчката и те видяха как пристигна едно такси, чийто шофьор прояви предпазливост.

– Сигурни ли сте, че е злополука?

Той не се решаваше да угаси мотора и да помогне на Мегре.

– Щом се съмнявате, закарайте ни в полицията – отвърна последният.

Шофьорът се убеди и след четвърт час спря срещу хотела на кея, където Мегре държеше стая.

Одиа, който не бе затварял очи, наблюдаваше хората и предметите с такава неизразима благост, че тази гледка предизвикваше усмивка. Това заблуди портиера на хотела.

– Май вашият приятел е пиян.

– Може да беше малко пиян. Блъсна го автомобил.

Качиха келнера в стаята. Мегре поръча ром и помоли да му донесат кърпи. За останалото нямаше нужда от никого. Докато хората спяха в съседните стаи, той безшумно се събу, свали самото и колосаната си яка, запретна ръкавите на ризата си.

Половин час по-късно продължаваше да се грижи за тялото на Одиа, който се бе проснал на леглото, мършав и гол, все още със следи от жартieri по прасците. Най-лошата рана беше на коляното. Мегре я бе дезинфекцирал и превързал. Залепи марля на няколко незначителни драскотини и най-послед даде на ранения да изпие голяма чаша алкохол.

Радиаторът пращеше от горещина. Пердетата не бяха спуснати и в отрязъка от небе се виждаше луната.

– Слушай, другарите ти ги бива като мръсници! – въздъхна изведнъж комисарят.

Одиа посочи самото си и помоли за цигара.

– Подуших каква е работата по това, че и ти не беше спокоен. Досещаше се, че ще погодят тоя номер и на теб!

Вече с по-твърд поглед келнерът наблюдаваше Мегре недоверчиво. Когато най-послед заговори, то беше, за да запита:

– Какво ви засяга това?

– Не се вълнувай. Главата ти още не е в ред. Ще ти кажа какво ме засяга. Един негодник, когото познаваш, е очистил Пепито, без съмнение защото се е боял да не се разбъбри за случая Барнабе. Въпросният негодник е дошъл да те търси към два часа сутринта в „Табак Фонтен“.

Одиа се намръщи, загледа се в стената.

– Спомни си! Кажо те е повикал навън. Казал ти е да отидеш да се блъснеш в човека, който всяка минута щял да излезе от „Флория“. Така че според твоите показания точно този човек са задържали. Да предположим, че той е от моето семейство...

Сложил буза на възглавницата, Одиа измънка:

– Не разчитайте на мен!

Беше около четири часът. Мегре седна до леглото, наля си пълна чаша ром и натъпка лулата.

– Имаме време да поговорим – каза той. – Току-що прегледах твоите документи. Досега имаш само четири присъди и те не са сериозни: джебчийство, мошеничество, съучастие в обир на вила...

Другият се преструваше на заспал.

– Само че, ако съм пресметнал правилно, още една присъда и ще те

интернират. Какво мислиш по този въпрос?

– Оставете ме да спя.

– Аз не ти преча да спиш. Но и ти няма да ми попречиш да говоря. Зная, че другарите ти не са още вътре. В този момент се уговарят, в случай че утре съобща номера на колата им, един гаражист да потвърди, че тази нощ тя не е излизала от гаража му.

Блажена усмивка разтягаше подутите устни на Одиа.

– Само че едно ще ти кажа: ще пипна Кажо! Всеки път, когато съм искал да пипна някого, накрая съм успявал. А в деня, в който Нотариуса си навлече белята, с теб ще стане същото и напразно ще се мъчиш да се отървеш.

В пет часа Мегре бе изпил вече две чаши ром и стаята беше посиняла от дима на лулата. Одиа толкова пъти се бе обръщал и преобръщал в леглото му, че най-последна седна със зачервени скули и блестящи очи.

– Кажо ли е решил да действувате тази вечер? Хм, вероятно! Йожен не би го измислил съвсем сам. В такъв случай трябва да разбереш, че шефът ти не ще има нищо против да се отърве от теб.

Някакъв наемател, буден заради монотонния монолог на Мегре, заудря по пода с крак. Комисарят бе свалил жилетката си, толкова беше топло.

– Дайте ми ром.

Имаше само една чаша – водната чаша, и двамата се редуваха да пият с нея, без да ги е много грижа за качеството на алкохола, който поглъщаха. Мегре се връщаше непрекъснато на думата си.

– Не искам много от теб. Признай само, че веднага след смъртта на Пепито Кажо е идвал да те търси в кафенето.

– Аз не знаех, че Пепито е мъртъв.

– Виждаш ли! Значи си бил в „Табак Фонтен“, като днес, с Йожен и с глухия дребосък, разбира се. Кажо влезе ли?

– Не!

– Тогава е почукал на прозореца. Трябва да имате уговорка за някакъв сигнал.

– Няма да кажа нищо.

В шест часа небето се проясни. По кея минаваха трамваи, а един влекач нададе такъв пронизителен писък със сирена, сякаш през нощта бе загубил лодките си.

Лицето на Мегре беше поруменяло като на Одиа, очите му също живнаха. Бутилката ром беше празна.

– Ще ти кажа като на приятел какво ще стане сега, когато знаят, че

си дошъл тук и сме разговаряли. При първа възможност ще повторят нападението си и тоя път няма да те изпуснат. Какво рискуваш, ако говориш? Като предпазна мярка ще те подържат няколко дни в затвора. Когато бъде задържана цялата банда, ще те пуснат и всичко ще свърши.

Одиа слушаше внимателно. Като доказателство, че по принцип идеята не му беше противна, той промърмори сякаш на себе си:

– В това ми състояние имам право да постъпя в болничното отделение.

– Разбира се. А ти знаеш болничното отделение на затвора във Френ. Там е дори по-добре, отколкото в обикновена болница.

– Бихте ли погледнали дали коляното ми не се подува?

Мегре покорно развърза бинта. Коляното действително се бе подуло и Одиа, който много се страхуваше от всякакви болести, го опипа с безпокойство.

– Мислите ли, че няма да се наложи да отрежат крака ми?

– Обещавам ти, че до половин месец ще бъдеш излекуван. Ти имаш слабо възпаление на ставата.

– Аха!

Одиа се загледа в тавана и стоя така няколко минути. В една стая звънна будилник. Тихите стъпки на камериерите, които започваха работата, преминаха по коридорите, после на стълбището една четка заскърца без прекъсване по обувките.

– Реши ли?

– Не зная.

– Значи предпочиташ да отидеш в углавния съд с Кажо?

– Искам да пия вода.

Той правеше това нарочно. Не се усмихваше, ала личеше радостта му, че го обслужват.

– Водата е топла!

Мегре не протестираше. С тиранти на кръста той ходеше насам-натам и изпълняваше всичко, което раненият искаше от него. Хоризонтът порозоя. Слънчев лъч лизна стъклото на прозореца.

– Кой води следствието?

– Комисарят Амадийо и съдията Гастамбид.

– Свестни хора ли са?

– От най-свестните.

– Признайте, че за малко щях да се отърва! Как ме блъснаха?

– С лявата страна на колата.

– Йожен ли шофираше?

– Да. Марсилеца беше до него. Що за човек е той?

– Младок, който пристигна преди три месеца. Бил е в Барселона, но изглежда, че няма вече какво да прави там.

– Слушай, Одиа. Безсмислено е да си играем повече на криеница. Ще повикам такси. И двамата ще отидем в Дирекцията на полицията. В осем часа Амадийо ще пристигне и ти ще му кажеш всичко.

Мегре се прозяваше, толкова уморен, че с мъка произнасяше някои думи.

– Няма ли да ми отговориш?

– Е, хайде да вървим.

За няколко минути Мегре си изми лицето, направи си тоалета и поръча да донесат закуска за двама.

– Разбираш ли, при твоето положение има само едно място, където човек може да бъде спокоен. Това е затворот.

– Амадийо не е ли един висок, винаги блед, с дълги мустаци?

– Да.

– Нищо не ми говори!

Изгряващото слънце му навяваше мисълта за къщурката край Лоара и въдиците, които чакаха на дъното на лодката. Това се дължеше може би на умората, но за миг Мегре беше готов да зареже всичко. Той погледна Одиа с обещени очи, сякаш бе забравил какво правеше тук, прокара ръка по косата си.

– Как да се облека? Панталоните ми са скъсани.

Повикаха камериера, който се съгласи да им услужи с едни стари панталони. Одиа куцаше, пъшкаше, увиснал с цялата си тежест върху ръката на спътника си. Минаха през Пон-Ньоф с такси и вече с облекчение дишаха свежия утринен въздух. Един празен фургон излизаше от затвора, където бе докарал товар затворници.

– Ще успееш ли да се изкачиш по стълбата?

– Може би. Във всеки случай не искам носилка!

Бяха близо до целта. Сърцето на Мегре се стягаше от нетърпение. Таксито спря срещу номер 36. Преди да изведе Одиа от колата, комисарят плати таксата, повика униформения постови, за да го помоли за помощ.

Постовият разговаряше с някакъв човек, който стоеше гърбом към улицата и като чу гласа на комисаря, се обърна кръгом. Това беше Кажо в тъмно пардесю, с посивели от двудневна брада бузи. Одиа го забеляза едва навън от таксито, а Кажо, без дори да го погледне, продължи разговора си с полица.

Не си замениха нито дума. Мегре подкрепяше келнера, който се преструваше па много по-осакатен, отколкото беше.

Когато пресякоха, двора, той се свлече на първото стъпало на стълбището като човек, който не може да издържа повече. И тогава, вдигайки очи, подхвърли насмешливо:

– Изиграх ви, а! Аз нямам какво да кажа. Не зная нищо. Но не исках да остана в стаята ви. Да не би да ви познавам? Отде да зная дали вие не сте ме блъснали под колата?

Пестникът на Мегре беше стиснат, корав като камък, но остана пъхнат в джоба на пардесюто.

VII

Йожен пристигна пръв, малко преди единадесет часа. Макар че не беше още пролет, той се бе облякъл в хармония с веселото слънце. Носеше костюм от светлосив вълнен плат, толкова гъвкав, че при всяко движение тъканта очертаваше мускулите му. Шапката му беше със същия цвят, обувките му – от мека еленова кожа. А когато отвори стъклената врата на криминалната полиция, лек парфюм нахлу с него в коридора.

Той не за пръв път идваше в Дирекцията на полицията. Оглеждаше се наляво и надясно като постоянен посетител, без да престава да пуши цигарата си с позлатен край. Часът за докладите бе минал. Пред кабинетите на комисарите чакаха хора с омърлушен вид.

Йожен се приближи до разсилния, който го поздравя, като вдигна пръст до шапката си.

– Слушай, приятелю, комисарят Амадийо сигурно ме чака.

– Седнете.

Седна небрежно, кръстоса крака, запали друга цигара и разгърна вестник на спортната страница. Дългата му синя кола сякаш се протягаше пред главния вход. Мегре, който го бе забелязал от един прозорец, бе слязъл на улицата да погледне лявата ѝ страна, но на нея нямаше никаква дракотинка.

Няколко часа преди това той бе влязъл при Амадийо с шапка на главата и недоверчив поглед.

– Водя човек, който знае истината.

– Това засяга съдия-следователя! – бе отговорил Амадийо, продължавайки да прелиства докладите.

Тогава Мегре почука на вратата на директора и от пръв поглед разбра, че посещението му не беше желано.

– Добър ден, господин директор.

– Добър ден, Мегре.

И на двамата им беше неприятно и нямаше нужда да говорят много, за да се разберат.

– Господин директор, работих цяла нощ и идвам да ви помоля да направите така, че трима-четирима души да бъдат разпитани тук.

– Това е работа на съдия-следователя – възрази директорът на криминалната полиция.

– Следователят няма да измъкне нищо от тези хора. Вие ме разбирате.

Мегре знаеше, че досаждаше на всички и че искаха да го пратят по дяволите, но все пак упорствуваше. Едрият му силует дълго закрива хоризонта на началника, който отстъпваше малко по малко и накрая взе да се обажда по телефона от кабинет на кабинет.

– Елате за малко при мен, Амадийо!

– Идвам, господин директор.

Разискваха.

– Нашият приятел Мегре ми казва, че...

В девет часа Амадийо се съгласи да отиде в кабинета на господин Гастамбид през коридорите на Съдебната палата. Когато се върна след двадесет минути, имаше в джоба си необходимите съдебни документи за разпита на Кажо, Одиа, собственика на „Табак Фонтен“, Йожен, Марсилаца и глухия дребосък.

Одиа беше вече тук. Мегре го бе принудил да се качи и от сутринта той седеше в дъното на коридора, откъдето наблюдаваше злобно излизащите и влизащите полицаи.

В девет и половина петима инспектори тръгнаха да търсят другите, докато Мегре, сънен, сновеше из учреждението, в което вече не служеше, като отвреме-навреме отваряше една или друга врата, стискаше ръката на някой бивш колега, изпразваше лулата си в стърготините на плювалниците.

– Как си?

– Добре съм! – отговаряше той.

– Знаете ли, че са побеснели! – му бе прошепнал Люка.

– Кои?

– Амадийо... Шефът...

И Мегре продължаваше да чака, вдъхвайки атмосферата на учреждението, която някога му беше близка. Настанен в един фотьойл от червено кадифе, Йожен не проявяваше ни най-малко нетърпение. Забелязвайки Мегре, той дори се бе опитал весело да се усмихне. Беше красив момък, изпълнен с жизненост, със самоувереност. От всички пори на кожата му лъхаше здраве и безгрижие, и в най-малките му жестове имаше почти животинска непринуденост.

Когато отвън се зададе един инспектор, Мегре се втурна.

– Ходи ли в гаража?

– Да. Гаражистът уверява, че колата не е излизала през нощта, а пазачът потвърждава неговите думи.

Това беше толкова очаквано, че Йожен, който сигурно бе чул, не си даде труда да бъде ироничен.

Скоро се появи собственикът на „Табак Фонтен“ с помътени от сън очи, лошо настроение, което личеше от лицето и държането му.

– Комисарят Амадийо! – измърмори той на разсилния.

– Седнете.

Без да си дава вид, че познава Йожен, той се настани на три метра от него с шапка на коленете.

Комисарят Амадийо повика Мегре и те се озоваха отново един срещу друг в малкия кабинет, откъдето се виждаше как Сена тече.

– Пристигнаха ли вашите тарикати?

– Не всички.

– Ще бъдете ли така добър да ми кажете какви въпроси точно да им задам?

В тази фраза, привидно любезна и почителна, нямаше нищо особено. И все пак тя беше потвърждение за пасивна съпротива. Амадийо знаеше не по-зле от своя събеседник, че е невъзможно да се определят предварително въпросите при разпит.

Въпреки това Мегре продиктува известен брой въпроси за всеки свидетел. Амадийо си ги отбеляза с по-корността на секретар и същевременно с явно задоволство.

– Това ли е всичко?

– Това е всичко.

– Искате ли да започнем още сега със споменатия Одиа?

Мегре направи знак, че това му е безразлично, комисарят натисна един звънец и даде нареждане на инспектора, който се появи. Секретарят му седна до писалището, срещу светлината, а Мегре се настани в най-тъмния ъгъл.

– Седнете, Одиа, и ни кажете какво сте правили нощес?

– Нищо не съм правил.

Макар че слънцето блестеше в очите му, келнерът бе забелязал Мегре и бе намерил начин да му отправи гримаса.

– Къде бяхте в полунощ?

– Не си спомням. Ходих на кино, после изпих една чаша в един бар на улица „Фонтен“.

Амадийо направи на Мегре знак, с който искаше да каже:

– Не се бойте. Имам пред вид вашите бележки.

И действително, с пенсне на носа, той прочете бавно:

– Кои са имената на приятелите, които сте срещнали в този бар?

Играта беше загубена предварително. Разпитът бе подхванат лошо. Комисарят като че разказваше урок. Одиа, който чувствуваше това, ставаше все по-самоуверен.

– Не съм срещал приятели.

– Дори не сте забелязали една личност, която се намира тук?

Одиа се обърна към Мегре и се взря в него, клатейки глава.

– Може би този господин. Но не съм сигурен в това.

Не му обърна внимание.

– А после?

– После излязох и тъй като в киното ме бе заболяла главата, разходих се по околоръстните булеварди. Когато прекосяха улицата, ме блъсна някаква кола и се намерих ранен под едно дърво. Този път там беше и тоя господин. Твърдеше, че ме блъснал автомобил. Помолих го да ме заведе в къщи, но той не пожела и ме отведе в някаква хотелска стая.

В това време се отвори една врата, влезе директорът на криминалната полиция и се облегна мълчаливо на стената.

– Какво му разказахте?

– Абсолютно нищо. Той говори през всичкото време. Разправяше ми за хора, които не познавам, и искаше да дойда да потвърдя тук, че са били мои приятели.

С голям син молив в ръка Амадийо записваше от време-навреме по някоя дума в бележника си, докато секретарят пишеше целите показания.

– Извинявай! – намеси се директорът. – Всичко, което ни дрънкаш, е много хубаво. Но кажи ни какво си търсил в три часа сутринта на булевард „Ла Шапел“.

– Болеше ме главата.

– Безполезно е да хитруваш. Когато човек има вече четири присъди...

– Извинете! За първите две имаше амнистия. Нямате право да говорите за тях.

Мегре се задоволяваше да гледа, да слуша. Той пушеше лулата си, чиято миризма изпълваше кабинета, а димът се издигаше в слънчевото сияние.

– Ще видим това след няколко минути.

Вкараха Одиа в една съседна стая. Амадийо телефонира:

– Въведете въпросния Йожен Берниар.

Той се представи, усмихнат и дързък, забеляза с един поглед

положението на всяка личност, смачка цигарата си в пепелника.

– Какво си правил снощи? – повтори Амадийо неуверено.

– Честна дума, господин комисар, понеже ме боляха зъбите, си легнах рано. По-добре запитайте нощния пазач на хотел „Алсина“.

– В колко часа?

– В полунощ.

– И не си се отбивал в „Табак Фонтен“? – Къде е това?

– Момент! Познаваш ли някой си Одиа?

– Кой е той? Толкова хора се срещат из Монмартр!

Всяка минута неподвижност струваше на Мегре мъчително усилие.

– Въведете Одиа! – телефонира Амадийо.

Одиа и Йожен се изгледаха с любопитство.

– Познавате ли се?

– Никога не съм го виждал! – промърмори Йожен.

– Приятно ми е! – пошегува се келнерът.

Те разиграваха едва-едва комедията. Очите им се смееха, опровергаваха думите им.

– Значи не сте играли белот заедно снощи в „Табак Фонтен“?

Единият опули очи. Другият прихна да се смее.

– Имате грешка, господин комисар.

Направиха им очна ставка с Марсилеца, който току-що бе пристигнал и протегна ръка на Йожен.

– Познавате ли се?

– Има си хас! Бяхме заедно.

– Къде?

– В хотел „Алсина“. Имаме съседни стаи.

Директорът на криминалната полиция направи знак на Мегре да го последва.

Двамата минаха по коридора, където Луи, собственикът на кафенето, продължаваше да чака недалеч от Жермен Кажо.

– Какво ще правите?

Директорът хвърляше на спътника си погледи, в които имаше безпокойство.

– Вярно ли е, че са се опитали да ви очистят?

Мегре не отговори. Кажо го следеше с очи, съссъщата спокойна насмешливост, както Одиа или Йожен.

– Ако можех да ги разпитам аз! – въздъхна той най-после.

– Знаете, че това е невъзможно. Но ще продължим очните ставки, докогато искате.

– Благодаря ви, господин директор.

Мегре знаеше, че това ще бъде безполезно. Петимата се бяха наговорили. Те бяха взели предпазни мерки. И въпросите, които Амадийо задаваше с унил глас, нямаше да ги подтикнат към самопризнание.

– Не зная дали грешите, или имате право – подхвана отново шефът.

Минаваха покрай Кажо, който се възползува от това, за да поздрави директора на криминалната полиция.

– Вие ли сте ме повикали, господин директор?

Беше пладне. Повечето от инспекторите бяха отишли да обядват или по задачи. Дългият коридор беше почти пуст. Пред своята врата шефът стисна ръката на Мегре.

– Какво да ви кажа? Единственото, което мога да направя, е да ви пожелаем добра сполука.

И отиде да вземе връхната дреха и шапката си, надзърна за последен път в кабинета, където разпитът продължаваше, и най-после тръгна по стълбата, след като хвърли на Кажо мрачен поглед.

Мегре бе сразен. Никога досега не бе изпитвал с такава задушавача сила чувството за безпомощност. На два съседни стола седяха Кажо и Луи, търпеливи и спокойни, и неговото сновене напред-назад забавляваше двамата. От кабинета на Амадийо се чуваше спокойно мърморене на гласове. Въпроси и отговори се редуваха без вълнение. Както бе обещал, комисарят следваше плана на Мегре, но без да добавя нищо към него, без да влага интерес.

Филип беше в затвора! Госпожа Мегре чакаше раздавача с нетърпение.

– Хубав ден, господине! – каза внезапно Кажо на съседа си Луи.

– Хубав ден. Ветровете духат на изток – отвърна оня.

– И вас ли са призовали?

Той говореше за Мегре с явното намерение да му се подиграе.

– Да. Предполагам, че ще искат от мен някакво сведение.

– Както и от мен. Кой комисар ви повика?

– Някой си Амадийо.

Тъй като го докосна едва забележимо на минаване, Кажо отвори леко уста с обидна усмивка и Мегре внезапно усети животинския рефлекс, който не успя да обуздае. Ръката му се стовари върху бузата на Нотариуса.

Това беше грешка! Но тя бе предизвикана от една безсънна нощ, от хилядите последвали унижения.

Докато Кажо стоеше изумен от грубото нападение, Луи се изправи

и улови Мегре за ръката.

– Луд ли сте?

Нима щяха да се бият в коридорите на криминалната полиция?

– Какво става?

Беше гласът на Амадийо, който току-що бе отворил вратата. Изключено е да видиш тримата задъхани мъже и да не разбереш, ала коми-сарят, сякаш неподозиращ нищо, рече спокойно:

– Ще влезете ли, Кажо?

Още веднъж бяха вкарали другите свидетели в съседния кабинет.

– Седнете.

Мегре бе влязъл на свой ред и стоеше прав до вратата.

– Повиках ви, понеже имам нужда от вас, за да установите самоличността на някои хора.

Амадийо натисна един звънец. Въведоха Одиа.

– Познавате ли този младеж?

Тогава Мегре излезе, като затръшна вратата и из-бълва звънка псувня. Просто му се плачеше. Тази комедия го възмущаваше.

Одиа не познаваше Кажо. Кажо не познаваше Одиа! Нито единият, нито другият познаваше Йожен! И така щеше да бъде до края! Що се отнася до Луи, той пък не познаваше никого!

Амадийо, който ги разпитваше, отбелязваше точка при всяко ново отричане! А, позволяваха си да развалят дребните му навици! А, искаха да го учат на занаята му! Той щеше да остане учтив докрай, защото беше възпитан човек! Но все пак щяха да видят!

Мегре слезе по тъмната стълба, прекоси двора, мина край мощната кола на Йожен.

Над Париж, над Сена, над сияещия Пон-Ньоф грееше слънце. Щом човек минеше на сянка, топлият въздух внезапно захладнаваше.

След четвърт час или след един час разпитите щяха да свършат. Йожен щеше да се настани зад волана, до Марсилеца. Кажо щеше да повика такси. Всеки щеше да си върви по пътя, след като си размениха по едно смигване.

– Ах, Филип, мръсно говедо!

Мегре си говореше сам. Паветата пробягваха под подметките му. Не знаеше къде отива. Изведнъж му се стори, че някаква жена, чийто път пресече, извърна глава, сякаш за да не я познае. Той се спря, забеляза Фер-нанд, която ускори крачка. Няколко метра по-нататък я настигна и я улови за ръката с неволна грубост.

– Къде отивате?

Тя като че се обърка и не отговори.

– Кога ви пуснаха?

– Снощи.

Мегре разбра, че е свършено с доверието, което бе царило помежду им. Фернанд се страхуваше от него. Тя мислеше само да продължи колкото се може по-бързо по пътя си.

– Призоваха ли ви? – запита той пак, хвърляйки поглед към страдите на криминалната полиция.

– Не.

Тази сутрин тя носеше син костюм, който ѝ придаваше вид на дребна буржоазка. Мегре губеше все повече търпение, защото нямаше никаква причина да я задържа.

– Какво ще правите там?

Той проследи погледа на Фернанд, който се спря върху синия автомобил на Йожен.

Разбра. Беше раздразнен като ревнив мъж.

– Знаете ли, че миналата нощ той се опита да ме убие?

– Кой?

– Йожен.

Тя понечи да каже нещо, но прехапа устни.

– Какво искахте да отговорите?

– Нищо.

Постовият ги гледаше. Горе, зад осмия прозорец, Амадийо продължаваше да записва съгласуваните показания на петимата. Автомобилът чакаше, елегантен и чист като господаря си, а Фернанд с безизразно лице дебнеше момента да си тръгне.

– Мислите, че аз ви вкарах в ареста? – настоя Мегре.

Тя не отговори, извърна глава.

– Кой ви каза, че Йожен е тук? – упорствуваше той напразно.

Тя беше влюбена! Влюбена в Йожен, с когото бе спала, за да угоди на Мегре!

– Толкова по-зле – промърмори той най-последно. – Върви, драга!

Надяваше се, че Фернанд ще се върне обратно, но тя забърза към колата и застана до вратичката.

На тротоара вече нямаше никого освен Мегре, който пълнеше лулата си. Впрочем не можа да я запали, толкова бе натъпкал тютюна.

VIII

Когато минаваше през фойето на своя хотел, Мегре се навъси, защото една жена стана от плетеното си кресло и се приближи до него, целуна го по двете бузи с тъжна усмивка, улови му ръката и я задържа в своята.

– Ужасно! – простена тя. – Пристигнах тази сутрин и толкова тичах, че не зная вече къде съм.

Мегре гледаше балдъзата си, която му се изтърсваше от Елзас, и имаше нужда да привикне с това видение, толкова се различаваше то от образите от последните дни и сутринта, от суровата атмосфера, в която бе затънал.

Майката на Филип приличаше на госпожа Мегре, но бе запазила повече от сестра си своята провинциална свежест. Не беше дебела, а закръглена; лицето ѝ беше розово под грижливо пригладените коси и всичко у нея създаваше впечатление за чистота: дрехите ѝ в черно и бяло, очите ѝ, усмивката ѝ.

Тя носеше със себе си тамошната атмосфера и Мегре като че ли усещаше миризмата на къщата със стенни долапи, пълни със сладка, приятния дъх на вкусните ястия и кремове, които обичаше да приготвя.

– Мислиш ли, че след това той ще си намери работа?

Комисарят вдигна багажа на балдъзата си, който беше още по-провинциален от самата нея.

– Тук ли ще спиш? – запита той.

– Ако не е много скъпо...

Поведе я към трапезарията, където не стъпваше, когато биваше сам, защото обстановката беше строга и се говореше само на тих глас.

– Как откри адреса ми?

– Отидох в Съдебната палата и се срещнах със съдията. Той не знаеше, че ти се занимаваш със случая.

Мегре не каза нищо, направи гримаса. Представяше си опияванията на балдъзата си:

„Нали разбирате, господин съдия. Свакото на моя син, комисарят – групов началник Мегре...“

– И после? – загуби търпение той.

– Даде ми адреса на адвоката. На улица „Дьо Грьонел“. Отидох и

там.

– И си направила всички тия обиколки с багажа?

– Бях го дала на гардероб.

Ужасяващо. Тя трябва да е разказвала историята на всички.

– Ако ти кажа, че когато снимката излезе във вестника, Емил не посмя да отиде в службата си!

Емил беше съпругът ѝ, който имаше същите късогледни очи, както Филип.

– У нас не е като в Париж. Затворът си е затвор. Хората си говорят, че нямало дим без огън. Той има ли поне легло със завивки?

Ядях сардели и резенчета цвекло, пиеха слабо червено вино в гарафа и отвреме-навреме Мегре правеше усилие, за да се отърси от досадата на този обед.

– Ти познаваш Емил. Той е много настроен против теб. Твърди, че по твоя вина Филип е постъпил в полицията, вместо да си потърси добра служба в някоя банка. Отговорих му, че каквото е трябвало да стане, станало е. А, тъкмо се сетих, добре ли е жена ти? Няма ли много работа с животните?

Това трая цял час, защото след обедата трябваше да се пие кафе и майката на Филип искаше да знае точно как е построен един затвор и как се отнасят там с хората. Двамата бяха в салона. Порттиерът дойде да съобщи, че някакъв господин иска да говори на Мегре.

– Доведете го!

Той се чудеше кой ли може да бъде и бе крайно изненадан, като забеляза комисаря Амадийо, който поздрави госпожа Лауер.

– Майката на Филип – съобщи Мегре.

– Искате ли да се качим в моята стая?

Изкачиха стълбата мълчаливо. Щом се озоваха в стаята, комисарят се прокашля, освободи се от шапката и чадъра, който не изпущаше никога.

– Мислех, че ще ви видя пак след тазсутрешния разпит – подхвана той. – Тръгнали сте си, без да кажете нищо.

Мегре го наблюдаваше мълчаливо, разбираше, че Амадийо е дошъл да се помирят, но нямаше смелостта да улесни първите му стъпки.

– Знаете ли, тези хора са много силни! Разбрах това, когато ги събрахме всички на очна ставка.

Той седна, за да си даде кураж, кръстоса крака.

– Слушайте, Мегре, дойдох тук да ви кажа, че започвам да споделям вашето мнение. Виждате, че съм откровен и че не съм злопаметен.

Но гласът му не звучеше съвсем естествено и Мегре почувствува, че това беше заучен урок и че събеседникът му не предприемаше тази стъпка по свое желание. След сутрешните разпити се бе състояло съвещание между директора на криминалната полиция и комисаря и именно директорът бе възприел тезата на Мегре.

– А сега ви питам: какво ще правим? – произнесе сериозно Амадийо.

– Не зная!

– Нямате ли нужда от моите хора?

После изведнъж стана словоохотлив:

– Ще ви кажа мнението си. Защото много размишлявах, докато разпитвах нашите тарикати. Знаете, че когато Пепито бе убит, имаше заповед за арестуването му. Бяхме научили, че във „Флория“ се намира доста значително количество наркотици. Именно за да предотвратят пренасянето на тези наркотици, поставих на пост инспектор до момента на арестуването, което трябваше да стане на разсъмване. Само че стоката изчезна!

Мегре като че ли не слушаше.

– От това заключих, че когато я пипнем, ще заловим и убиеца. Много ми се ще да поискам от съдията заповед за обиск и да отида да направя едно посещение на нашия Кажо.

– Няма смисъл – въздъхна Мегре. – Човекът, който се е погрижил за подробностите на тазсутрешната очна ставка, не е запазил у себе си такъв компрометиращ пакет. Кокаинът не е нито у Кажо, нито у Йожен, нито у когото и да било от нашите приятели. Впрочем какво заяви Луи за своите клиенти?

– Кълне се, че никога не е виждал Йожен, а камо ли да е играл карти с него. Мисли, че Одиа е идвал няколко пъти да купува цигари, но не е разговарял с него. Що се отнася до Кажо, може и да е чувал името му, като всички в Монмартр, но не го е познавал лично.

– Значи не си противоречаха?

– Нито веднъж. Дори си хвърляха насмешливи погледи, като че този разпит беше някакво забавление. Шефът побесня.

Мегре едва сдържа леката си усмивка, защото Амадийо признаваше, че той е познал и че обратът у него се дължи на началника на криминалната полиция.

– Винаги би могло да се пусне някой инспектор по следите на Кажо – подхвана отново Амадийо, за когото мълчанието беше мъчително. – Но той ще им се изплъзне, когато пожелае. Да не говорим, че има

покровители и че е способен да се оплаче от нас.

Мегре извади часовника си и го загледа настойчиво.

– Среща ти имате?

– Да, скоро. Ако нямате нищо против, ще слезем заедно.

Минавайки край портиера, Мегре се осведоми за балдъзата си.

– Тази дама замина преди няколко минути. Попита ме кой автобус трябва да хване, за да стигне до улица „Фонтен“.

Точно това можеше да се очаква от нея! Тя искаше да види сама мястото, където синът ѝ беше обвинен, че е убил Пепито. И щеше да влезе! Щеше да разкаже историята си на келнерите!

– Ще изпием ли пътьом по една чаша в „Халбата“? – предложи Мегре.

Настаниха се в един ъгъл и поръчаха стар арманяк.

– Признайте – осмели се Амадийо, който подръпваше мустаците си, – че вашият метод не може да се приложи в подобен случай. Преди малко обсъждахме този въпрос с шефа.

Несъмнено шефът се интересуваше много от случая!

– Какво наричате мой метод?

– Вие знаете това по-добре от мен. Обикновено се бъркате в живота на хората; занимавате се повече с тяхното душевно състояние и дори с това, което им се е случило преди двадесет години, отколкото с веществени доказателства. Тук имаме работа със субекти, за които знаем почти всичко. Те не се опитват дори да ни мамат. На четири очи Кажо едва ли би отречъл, че е извършил убийство.

– Той не отрече.

– Тогава какво ще правите?

– А вие?

– Най-напред ще оплета мрежа около тях, това се подразбира от само себе си. От тази вечер и единият, и другият ще бъдат следени. Все трябва да отидат някъде, да говорят с хора. Ще разпитаме и тях поред и...

– И след шест месеца Филип ще бъде още в затвора.

– Адвокатът му възнамерява да поиска временното му освобождаване. Тъй като е обвинен само в убийство по непредпазливост, сигурно ще удовлетворят молбата му.

Мегре не усещаше вече умората си.

– Ще пиете ли още едно? – предложи Амадийо, сочейки чашите.

– С удоволствие.

Горкият Амадийо! Колко ли трябва да е бил притеснен в момента,

когато е влизал в салона на хотела! Сега той бе имал време да възвърне самообладанието си и си придаваше увереност, каквато не притежаваше, дори говореше за случая с известно безгрижие.

– Питам се впрочем – добави той, отпивайки глътка арманяк – дали Кажо е извършил сам убийството. Много мислих върху вашата теза. Защо да не е възложил на Одиа да стреля? Самият той може да е попаднал в засада на улицата...

– Одиа нямаше да се върне обратно, за да блъсне племенника ми и да вдигне тревога. Той се поддава толкова лесно, че се е увлякъл. Тоя дребен мръсен мошеник без въображение.

– А Йожен?

Мегре вдигна рамене не защото смяташе Йожен за невинен, а защото трудно би могъл да го обвини. Беше много неясно. Фернанд играеше тук някаква роля.

Впрочем Мегре почти не участвуваше в разговора. С молив в ръка той драскаше по мраморната повърхност на масата черти без никакво значение. Беше топло. От арманяка ги завладя сладко блаженство, той им вдъхваше чувството, че всичката натрупана умора се стопява малко по малко.

Люка, който влезе заедно с един млад инспектор, подскочи, като видя двамата комисари седнали на масата един до друг, а Мегре му смигна от другия край на залата.

– Няма ли да дойдете до „учреждението“? – предложи Амадийо. – Ще ви покажа протокола на разпитите.

– Има ли полза?

– Какво смятате да правите?

Това го безпокоеше. Каква ли мисъл можеше да се крие зад упоритото чело на Мегре? Сърочността му вече бе спаднала с един тон.

– Усилията ни не трябва да се неутрализират взаимно. Шефът е на същото мнение като мен и именно той ме посъветва да се разбера с вас.

– Е, не сме ли се разбрали?

– За какво?

– По въпроса, че Кажо е убил Пепито и че вероятно пак той е убил Барнабе петнадесет дни преди това.

– Не е достатъчно да сме се разбрали по този въпрос, за да го арестуваме.

– Безспорно.

– Тогава?

– Тогава нищо. Или по-право искам от вас едно единствено нещо.

Предполагам, че лесно ще издействувате от съдията Гастамбид заповед за арестуване с името на Кажо?

– А после?

– После бих искал да има постоянно в Дирекцията на полицията един инспектор с тази заповед в джоба. Щом телефонирам, трябва само да дойде при мен.

– Къде да дойде при вас?

– Където ще се намирам! Още по-добре ще е вместо една заповед, да има няколко. Нищо не се знае.

Мрачното лице на Амадийо се бе удължило.

– Много добре – каза той сухо. – Ще говоря за това с директора.

Той повика келнера, плати едната поръчка. После дълго закопчава и разкопчава пардесюто си с надеждата, че Мегре ще се реши най-сетне да говори.

– Е, това е! Желая ви успех.

– Много сте любезен. Благодаря ви.

– Кога според вас ще стане тази работа?

– Може би веднага. А може би чак утре сутринта. Слушайте! Според мен е за предпочитане това да стане утре сутринта...

В момента, когато събеседникът му се отдалечаваше, Мегре се опомни.

– Е, благодаря за посещението ви!

– То беше естествено.

Останал сам, той плати втората поръчка, спря се за момент до масата на Люка и колегата му.

– Има ли нещо ново, шефе?

– Кажете-речи. Къде бих могъл да те намеря утре сутринта към осем часа?

– Ще бъда в Дирекцията на полицията. Ако предпочитате, мога да дойда тук.

– До утре, тук!

Навън Мегре спря едно такси и поръча да го заведе на улица „Фонтен“. Нощта настъпваше. Витрините светваха. Когато минаваха край бистро, поиска колата да намали скорост.

В малкия бар вялото младо момиче беше на касата, съдържателят – зад тезгяха, а келнерът бършеше масите. Но ги нямаше нито Одиа, нито Йожен, нито Марсилеца.

– Как ще ръмжат тази вечер, че не са могли да играят белот!

Няколко минути по-късно таксито спря пред „Флория“. Мегре му

поръча да чака, бутна откrehнатата врата.

Беше часът за метене. Една единствена лампа бе запалена и хвърляше мъждива светлина върху тапицерията и червените и зелени рисунки по стените. Покривките не бяха още Сложени върху неполираните маси, а на естрадата музикалните инструменти бяха прибрани в калъфи.

Всичко беше бедно, мрачно. Вратата на кантората в дъното стоеше отворена и Мегре забеляза част от силуета на жена, мина край един келнер, който метеше, и изскочи внезапно на ярка светлина.

– Ти ли си! – учуди се балдъзата му. Тя беше почервеняла, смутена.

– Исках да се видя с...

На стената се бе облегал млад човек и пушеше цигара. Това беше господин Анри, новият собственик на „Флория“, или по-точно новото подставено лице на Кажо.

– Този господин беше много любезен... – смънка госпожа Лауер.

– Бих желал да мога да направя нещо повече – извини се младият мъж; – госпожата ми каза, че е майка на полицаия, който убил... Искам да кажа: който е обвинен, че е убил Пепито. Самият аз не зная нищо. Поех заведението на другия ден.

– Още веднъж благодаря, господине. Виждам, че разбирате какво е да си майка.

Тя очакваше сцена от страна на Мегре. Когато той я накара да се качи в чакащото такси, тя заговори, колкото да не мълчи.

– Взел си кола. Има много удобен автобус... Можеш да си пушиш лулата... Аз съм свикнала...

Мегре даде на шофьора адреса, после пътьом промърмори с особен глас:

– Ето какво ще направим. Предстои ни дълга вечер. Утре заран трябва да бъдем бодри, със спокойни нерви и бистър ум. Ако искаш, ще отидем на театър.

– На театър, когато Филип е в затвора?

– Е, това е последната му нощ.

– Откри ли нещо?

– Не още. Оставихме да действам. В хотела е скучно. Няма какво да правим.

– А аз исках да се възползувам от случая, за да отида да сложа в ред стаята на Филип!

– Той ще се ядоса. Младият човек не обича майка му да се бърка в неговите работи.

– Мислиш ли, че Филип има връзка с жена?

В тези думи блясваше цялата ѝ провинциалност и Мегре я целуна по бузата.

– Ами, не, стара глупачке! За нещастие няма. Филип е досущ като баща си.

– Не съм уверена, че Емил преди женитбата си...

Не беше ли това като пречистваща баня? Пристигайки в хотела, Мегре ангажира места за Пале-Роял, после, докато чакаше вечерята, написа писмо на жена си. Изглежда, бе забравил убийството на Пепито и арестуването на племенника си.

– Ще му дръпнем едно гуляйче! – съобщи той на балдъзата си. – Ако си послушна, ще ти покажа дори „Флория“ в стихията си.

– Не съм облечена за такова нещо!

Мегре удържа на думата си. След изискана вечеря в един ресторант на Булевардите – защото не желаше да се храни в хотела – той заведе балдъзата си на театър и видя със задоволство как тя се смееше насила на недоразуменията във водевила.

– Срамувам се от това, което ме караш да правя – въздъхна тя все пак през антракта. – Ако Филип знаеше в този момент къде е майка му!

– А още повече Емил! Ако не любезничи със слугинята по това време.

– Тя е на петдесет години, горката женица.

* * *

По-трудно беше да я убеди да влезе във „Флория“, защото самият вход на кабарето с неонов осветление я поразяваше. Мегре я поведе към една маса близо до бара, докосна леко Фернанд, която беше там с Йожен и Марсилеца.

Както и можеше да се очаква, усмихнаха се, като видяха почтената жена, която съпровождаше бившия комисар.

А Мегре ликуваше! Сякаш именно това търсеше! Като почтен провинциалист, дошъл да се весели, той поръча шампанско.

– Ще се напия! – превземаше се госпожа Лаурер.

– Толкова по-добре!

– Знаеш ли, че за пръв път стъпвам на подобно място?

От нея наистина лъхаше на село! Беше чудо на нравственото и физическото здраве!

– Коя е тази жена, която те гледа през всичкото време?

– Това е Фернанд, моя приятелка.

– На мястото на сестра ми нямаше да бъде спокойна, защото тя ми

изглежда влюбена.

Това беше и вярно, и невярно. Фернанд действително гледаше Мегре особено, като че ли съжеляваше за прекъснатата им близост. Но веднага увисваше на ръката на Йожен и го закачаше съвсем демонстративно.

– Тя е с много хубаво момче!

– За нещастие утре хубавото момче ще бъде в затвора.

– Какво е направил?

– Той е един от бандитите, заради които е арестуван Филип.

– Той ли?

Тя не можеше да се примири с това. А още по-лошо стана, когато Кажо, както правеше всяка вечер, подаде глава през завесата, за да види как вървят работите.

– Виждаш ли онзи господин, който прилича на адвокат?

– С посивялата коса ли?

– Да! Така че внимавай. Постарай се да не извикаш. Това е убиецът.

Очите на Мегре се смееха, като че ли държеше Кажо и другите в ръцете си. Смееше се така, че Фернанд се обърна учудена, намръщи се, стана внезапно неспокойна и замислена.

Малко по-късно тя тръгна към тоалетните и на минаване хвърли поглед на Мегре, който стана на свой ред, за да я последва.

– Нещо ново при вас? – запита тя тогава почти злобно.

– А при теб?

– Нищо. Нали виждате. Омитаме се.

Тя наблюдаваше скришом Мегре и след като помълча, изрече:

– Ще го арестуват ли?

– Не веднага.

От нетърпение тя чукна по пода с високите си токчета.

– Голяма любов, а?

Но тя вече се отдалечаваше, подхвърляйки:

– Не зная още.

Госпожа Лауер се срамуваше, че си ляга в два часа сутринта, а Мегре, едва озовал се в леглото, заспа дълбоко и захърка така, както не бе хъркал от няколко дни.

IX

В осем часа без десет минути Мегре се спря в канцеларията на хотела в момента, когато току-що пристигналият собственик преглеждаше с нощния пазач списъка на пътниците. Кофа мръсна вода препречваше пътя; на стената беше подпряна метла и Мегре с най-сериозен вид взе тази метла и разгледа дръжката ѝ.

– Ще позволите ли да я използвавам? – попита той собственика, който смотолев:

– Моля...

После се сепна и запита с безпокойство:

– Не е ли чиста стаята ви?

Мегре пушеше първата си лула с непомрачена радост.

– Мисля, че е чиста! – отговори той спокойно. – Метлата не ме интересува. Бих искал само едно парченце от дръжката.

Чистачката, която се бе приближила, бършейки ръце в синята си престилка, сигурно помисли, че той е полудял.

– Нямате ли някакво трионче? – обърна се Мегре към нощния пазач.

– Е, добре! Жозеф – принуди се да повтори собственикът, – върви да потърсиш трион за господин Мегре...

Така решителният ден започваше с весело чудачество. След една слънчева утрин настъпваше друга слънчева утрин. Мина камериерка с табла закуска. Подът на коридора току-що бе измит обилно с вода. Раздавачът влезе и зарови в кожената си чанта.

Мегре с метла в ръката чакаше трион.

– Предполагам, че в салона има телефонен апарат? – каза той на собственика.

– О, да, господин Мегре. На масата отляво. Ще ви свържа незабавно.

– Няма нужда.

– Не искате ли връзка?

– Благодаря. Не е необходимо.

Той влезе в салона с метлата, а чистачката се възползува от това, за да заяви:

– Виждате ли, че не съм виновна, дето не правя нищо. Не бива да ме ругаете после, че още не съм свършила с фойайето!

Пазачът се върна с ръждясал трион, който бе намерил в избата. Мегре, от своя страна, се появи отново с метлата, взе триона и се залови да реже края на дръжката. Той подпираше метлата о бюрото. По вече измития под падаха стърготини. Другият дървен край се търкаше в регистъра, който собственикът наблюдаваше с безпокойство.

– Готово! Благодаря ви – изрече най-после комисарят, прибирайки парченцето дърво, което току-що бе отрязал.

И в същото време върна на чистачката метлата, скъсена с няколко сантиметра.

– Това ли ви трябваше? – запита управителят на хотела, запазвайки сериозния си вид.

– Точно това.

В „Халбата на Пон-Ньоф“, където намери отново Люка в помещението в дъното, чистачките с техните кофи се развихряха също като в хотела.

– Знаете ли, шефе, че бригадата се труди цяла нощ. Когато Амадийо се раздели с вас, той си бе наумил да ви изпревари и хвърли всичките си хора в тази работа. Ето например, мога да ви кажа, че сте ходили в Пале-Роял с една дама.

– Освен това ходих и във „Флория“. Горкият Амадийо! А другите?

– Йожен също е бил във „Флория“. Сигурно сте го видели. В три без четвърт той излязъл с една професионална проститутка.

– Фернанд, зная. Обзалагам се, че е спал с нея на улица „Бланш“.

– Имате право. Дори оставил колата си цяла нощ до тротоара. Тя е още там.

Мегре се намръщи, макар че не беше влюбен. Оная сутрин той беше при нея, в апартамента, облян от слънце. Фернанд пиеше кафето си с мляко, едва облечена, и между тях имаше доверие и близост.

Това не беше ревност, но той не обичаше много мъжете от рода на Йожен, когото си представяше сега, още легнал, докато Фернанд бързаше да му приготви кафето и да му го поднесе в леглото! Каква ли снизходителна усмивка е изобразявал!

– Той ще я накара да прави всичко, каквото пожелае! – въздъхна Мегре. – Продължавай, Люка.

– Марсилският приятел се мъкна в две-три заведения, преди да се прибере в хотел „Алсина“. Сега спи, защото никога не става преди единадесет часа или обед.

– А глухият дребосък?

– Той се казва Колен. Живее с жена си в апартамент на улица

„Коленкур“, защото има законен брак. Тя му прави сцени, когато се прибира късно. Жена му е бивша помощник-управителка на неговото заведение.

– Какво прави той сега?

– Пазарува. Винаги той ходи по покупки, с голям шал на врата, с шарантонски пантофи на краката.

– А Одиа?

– Напил се като свиня в сума ти кръчми. Прибрал се в хотела си на улица „Льопик“ към един часа сутринта и нощният пазач трябвало да му помогне да се изкачи по стълбата.

– А Кажо, предполагам, че е у дома си?

На излизане от „Халбата на Пон-Ньоф“ Мегре имаше чувството, че вижда тези лица, пръснати горе около „Сакре-Кьор“, която стърчеше, цялата в бяло, от парижката мъгла.

Десет минути той дава напътствия на Люка шепнешком и накрая промърмори, стискайки му ръката:

– Разбра ли добре? Сигурен ли си, че няма да ти трябва повече от половин час?

– Въръжен ли сте, шефе?

Мегре потупа джоба на панталоните си и повика едно минаващо такси.

– Улица „Де Батиньол“!

* * *

Вратата на портиерската стаичка беше открехната и там стоеше служителят от газификацията.

– Какво има? – попита остър глас в момента, когато Мегре минаваше.

– Господин Кажо, моля.

– В мецанина отляво.

Мегре се спря върху разнищената изтривалка, пое си дъх, дръпна дългия гайтанен шнур, от който във вътрешността на апартамента звънна като от детска играчка.

Тук метлата също сновеше по пода и отвреме-навреме се удряше в някоя мебел. Нечий женски глас каза:

– Няма ли да отворите?

После се чуха глухи стъпки. Дръпна се верижка. Ключът се превърта в бравата, крилото на вратата се открехна, но едва десет сантиметра.

Кажо бе отворил вратата, Кажо по халат, с разчорлена коса, с

вежди, по-рунтави от всякога. Той не се учуди. Изрече с кисел глас, гледайки Мегре в очите:

– Какво искате?

– Първо да вляза.

– Служебно ли сте тук, с редовна заповед?

– Не.

Кажо поиска да затвори отново вратата, но комисарят бе сложил крак и крилото не помръдна.

– Не мислите ли, че е по-добре да поговорим? – каза той в същото време.

Кажо разбра, че няма да успее да затвори вратата, и погледът му стана по-тежък.

– Бих могъл да повикам полицията...

– Разбира се! Само че според мен няма нужда и един разговор между двама ни е за предпочитане.

Зад Нотариуса една чистачка, облечена в черно, бе прекъснала работата си, за да слуша. Всички врати на апартамента бяха отворени за почистването. Отдясно на коридора се забелязваше много светла стая, която гледаше към улицата.

– Влезте.

Кажо заключи отново вратата, сложи пак верижката и каза на посетителя:

– Надясно... В кабинета...

Жилището беше типично за дребните буржоа от Монмартр, с широка едва един метър кухня, която се осветяваше откъм двора, бамбукова закачалка в антрето, тъмна трапезария и тъмни завеси, тапети с избелели клонки и листа.

Това, което Кажо наричаше свой кабинет, беше стаята, предвидена от архитекта да служи за салон, и само тя в апартамента имаше два прозореца, които пропушаха светлината.

Паркетът беше лъснат. В средата имаше протрит килим и три тапицирани фотьойла, които бяха придобили същия неопределен цвят като килима.

Стените бяха червени, отрупани с безброй картини и фотографии в позлатени рамки. А в ъглите – еднокраки кръгли масички и етажерки, задръстени с дреболии без стойност.

До прозореца важно място заемаше махагоново бюро, покрито със стар марокен, и точно зад това бюро се настани Кажо, подреждайки от дясната си страна няколко книжа, които бяха разхвърлени при

пристигането му.

– Марта! Ще ми донесете шоколада тук! Той не гледаше вече Мегре. Чакаше, предпочиташе да остави на събеседника си грижата да атакува.

Що се отнася до комисаря, седнал на един стол, твърде крехък за него, той бе разкопчал пардесюто си и тъпчеше лулата си с леки натискания на палеца, като продължаваше да се оглежда. Един прозорец беше отворен, несъмнено заради почистването, и когато чистачката пристигна с шоколада, Мегре попита Кажо:

– Ще имате ли нещо против, ако се затвори прозорецът? Завчера настигнах и не искам хремата ми да се изостря.

– Затворете прозореца, Марта.

Марта не изпитваше никакви симпатии към посетителя. Това личеше от начина, по който се въртеше около него, и на минаване намери сгода да му блъсне крака, без да се извини.

Миризмата на шоколад се усещаше в цялата стая. Кажо държеше ръцете си над чашата, като че да ги стопли. По улицата минаваха коли на доставчици и покривите им, както и сребристите покриви на автобусите, стигаха почти до височината на прозорците.

Чистачката излезе, но остави вратата откритата и продължи да снове из антрето.

– Не ви предлагам шоколад – каза Кажо, – защото предполагам, че сте закусили.

– Закусих, да. В замяна на това, ако имате чаша бяло вино...

Всичко беше от значение, до най-малките думи, и Кажо се намръщи, чудейки се защо посетителят му иска да пие.

Мегре разбра, усмихна се.

– Имам навика да работя навън. Зиме е студено. Лете е топло. И в единия, и в другия случай на човек му се пие, нали?...

– Марта, донесете бяло вино и чаша.

– От обикновеното ли?

– Точно така. Предпочитам обикновеното – отговори Мегре.

Бомбето му беше сложено на бюрото, до телефона. Кажо пиеше шоколада на малки глътки, без да изпуска от очи своя събеседник.

Той беше по-блед сутрин, отколкото вечер, или по-право кожата му беше безцветна, а очите му – в същото тъмносиво, както косата и веждите. Главата – издължена, костелива. Кажо спадаше към тия хора, които не би могъл да си представиш другояче освен на средна възраст. Трудно можеше да се повярва, че той е бил някога бебе или хлапак,

който ходи на училище, или пък влюбен младеж. Сигурно никога не бе държал жена в обятията си, не бе шептял нежни думи.

В замяна на това косматите му ръце, доста грижливо поддържани, винаги бяха боравили с перо. Чекмеджетата на бюрото трябва да бяха претърпкани с всевъзможни книжа, сметки, разписки, фактури, бележки.

– Вие ставате сравнително рано – забеляза Мегре, след като погледна часовника си.

– Не спя повече от три часа на нощ.

Аха, ясно! Не можеше да се каже по какво личеше, но личеше.

– Значи четете?

– Или чета, или работя.

И единият, и другият си дадоха една минута отпих. Без да се уговарят, решиха, че сериозният разговор Ще започне, след като Марта сервира бялото вино.

Мегре не виждаше библиотека, но една масичка до бюрото бе отрупана с подвързани книги, кодекса, произведенията на Далоз, юридически трудове.

– Оставете ни сами, Марта – каза Кажо, щом виното се озова на масата.

А когато тя се отправи към кухнята, понечи да я повика, за да ѝ поръча да затвори вратата, но размисли.

– Оставам на вас да се обслужите.

А самият той отвори най-естествено едно чекмедже на бюрото, взе оттам един автоматичен револвер, който сложи така, че да му е под ръка. Това дори не приличаше на предизвикателство. Кажо действуваше така, като че този жест му беше постоянна привичка, после бутна настрана празната чаша и се облакът на ръчките на фотьойла си.

– Слушам вашето предложение – произнесе тогава с вид на бизнесмен, който приема клиент.

– Какво ви кара да мислите, че ще ви направя предложение?

– Иначе защо ще идвате тук? Не сте вече от полицията. Следователно не идвате да ме арестувате. Не идвате и да ме разпитвате, защото не сте под клетва и всичко, което бихте могли да разкажете впоследствие, би било без стойност.

Мегре се съгласи с усмивка, продължавайки да пали лулата си, която бе оставил да угасне.

– От друга страна, вашият племенник е затънал до гуша и вие не виждате никакъв начин да го измъкнете.

Мегре бе сложил кибритената кутия до периферията на шапката си

и три пъти в продължение на няколко минути се наложи да я взема на-ново, защото тютюнът, несъмнено много натъпкан, все угасваше.

– Следователно – заключи Кажо – вие имате нужда от мен, а не аз от вас. Сега ви слушам.

Гласът му беше бездушен, мрачен като него самия. С подобна глава и такъв глас той би бил кошмарен председател на углавен съд.

– Добре! – реши Мегре, като стана и направи няколко крачки из стаята. – Какво искате, за да измъкнете племенника ми от затруднението?

– Аз ли? Че как мога да го направя?

Мегре се усмихна добродушно.

– Хайде, без скромничене. Човек винаги може да-развали това, което е направил. Колко?

Кажо помълча малко, за да обмисли предложението.

– Това не ме интересува – каза той най-после.

– Защо?

– Защото нямам никаква причина да се занимавам с този младеж. Той е направил каквото трябва, за да отиде в затвора. Аз не го познавам.

Мегре се спираше от време-навреме пред някой портрет или пред прозореца, блуждаеше с поглед по улицата, където домакините се суетяха край количките.

– Например – промърмори той тихо, запалвайки още веднъж лулата си, – ако беше обявено, че моят племенник не е замесен в случая, нямаше да имам ни най-малка причина да се занимавам с тази работа. Вие сам споменахте, че не съм вече от полицията. Откровено казано, признавам, че бих взел първия влак за Орлеан и че два часа по-късно щях да бъда в лодката си и щях да ловя риба с въдица.

– Няма ли да пиете!

Мегре си наля пълна чаша бяло вино и я пресуши на един дъх.

– Що се отнася до възможностите, които имате на разположение – продължи той, като седна и сложи кибрита до периферията на шапката, – те са много. Одиа би могъл при втората очна ставка да не бъде толкова сигурен в спомените си и да не разпознае категорично Филип. Такива неща стават всеки ден.

Кажо размишляваше, а Мегре с разсеян поглед долавяше, че той не го слуша или едва слуша. Не! Грижата му беше навярно следната:

„Защо, дявол да го вземе, е дошъл при мен?“

И поради това грижата на Мегре беше да избягва на всяка цена да извърща поглед по посока на шапката и телефона. А също и да се

преструва, че обмисля това, което казва. Ала в същност говореше напразно. За да му се развърже езикът, напълни чашата си и я изпи.

– Хубаво ли е?

– Виното ли? Не е лошо. Зная какво ще ми отговорите. Щом бъде обявено, че Филип не е замесен, следствието ще започне наново още поусилено, защото правосъдието вече няма да държи в ръцете си виновника.

Кажо вдигна недоловимо глава, заинтересуван от това, което щеше да последва. В същия момент Мегре изведнъж почервения и през ума му мина една мисъл.

Какво щеше да стане, ако в същото време Йожен, или Марсилеца, или собственикът на бистрото, или който и да е друг потърсеше Кажо по телефона? А това беше възможно, дори вероятно. Предния ден цялата банда беше събрана в Дирекцията на полицията и сигурно сред членовете ѝ цареше известно безпокойство. Дали Кажо нямаше навика да дава заповеди и да получава сведения по телефона?

Ала в момента телефонът не работеше, щеше да остане така още дълги минути, може би един час.

Мегре бе поставил шапката си на масата по такъв начин, че събседникът му да не може да вижда от мястото си долната част на апарата. И посягайки непрекъснато към кибрита си, той бе пхнал под слушалката дървеното кръгче, което бе отрязал сутринта.

С други думи връзката беше прекъсната. В централата Люка стоеше на пост с двама стенографи, които щяха да служат за свидетели.

– Разбирам, че ви трябва виновник – мърмореше комисарят, гледайки килима.

Щеше да се случи така, че ако Йожен например се опиташе да телефонира и не успееше, щеше да притича обезпокоен. И всичко трябваше да започне наново! Или по-право щеше да бъде невъзможно да се започне наново, защото Кажо щеше занаяпред да бъде нащрек.

– Това не е трудно – продължи Мегре, като се опитваше да запази равен глас. – Достатъчно е да се намери някакъв младеж, който да е почти със същата фигура като моя племенник. Такива не липсват в Мон-мартр. И сигурно съществува някой, когото не бихте имали нищо против да видите на каторга. Плюс два-ма-трима свидетели и фокусът ще стане.

На Мегре му беше толкова топло, че свали пардесюто си и го сложи върху облегалката на един стол.

– Ще позволите ли?

– Може да се отвори прозорецът – предложи Кажо.

О, не! При шума от улицата стенографите в другия край на жицата рискуваха да изпуснат половината от произнесените фрази.

– Благодаря ви. Но от грипа се потя. Въздухът ще ми навреди повече. Та казвах...

Той пресуши чашата си, напълни отново лулата.

– А пушекът не ви ли пречи?

Продължаваше да се чува как чистачката снове насам-натам, но понякога шумът спираше и Марта сигурно наостряше уши.

– Достатъчно ще бъде да ми посочите някаква цифра. Какво струва една такава операция?

– Каторга! – отговори рязко Кажо.

Мегре се усмихна, но започваше да се съмнява в своя подход.

– В такъв случай, ако ви е страх, предложете друга комбинация.

– Аз нямам нужда от комбинации! Полицията е арестувала човек, когото обвинява, че е убил Пепито. Това си е нейна работа. Вярно, че отвреме-навреме правя малки услуги на улица „Де Сосе“ и на Дирекцията на полицията. Но в случая не зная нищо. Съжалявам за вас...

Той явно имаше намерение да стане, за да сложи край на разговора. Трябваше незабавно да се измисли нещо друго.

– Искате ли да ви кажа какво ще се случи? – изрече бавно Мегре.

Той се забави, зарони сричка по сричка:

– Няма да минат и два дни и ще бъдете принуден да убиете вашия малък другар Одиа.

Бе улучил, в това нямаше съмнение. Като избягваше да гледа събседника си, който от страх да не загуби предимството си продължи:

– Вие знаете това не по-зле от мен! Одиа е хулиган. Подозирам, че освен това употребява наркотици, което го прави по-чувствителен. Откакто усеща, че съм по петите му, върши грешка след грешка, изпада в паника, а миналата нощ в стаята ми вече се хвана на въдицата. Такова нещо лесно можеше да се предвиди, ето защо вие бяхте в преддверието на криминалната полиция, за да му попречите да повтори това, което ми бе казал. Но там, където сте успели веднъж, няма да успявате винаги. Снощи Одиа пи във всички бистра. Тази вечер ще започне отново. Някой непрекъснато ще бъде по петите му...

Кажо беше напълно, неподвижен, впил очи в червената стена.

– Продължавайте – рече той все пак с естествен глас.

– Нужно ли е? Как ще съумеете да премахнете човек, пазен денонощно от полицията? Ако не го убиете, Одиа ще заговори. Това е

безспорно! А ако го убиете, ще хванат вас, защото трудно се извършват убийства при такива условия.

Слънчевият лъч, който се прецеждаше през мръсното стъкло, се плъзгаше по бюрото и след няколко минути щеше да стигне до телефона. Мегре изпускате бързи струи дим.

– Какво ще отговорите сега?

Без да повишава глас, Кажо каза:

– Марта, затворете вратата!

Тя го стори, мърморейки. Тогава Кажо сниши тон до такава степен, че Мегре се запита дали гласът му щеше да стигне до телефона.

– Ами ако Одиа е вече мъртъв?

Нито една чертица не бе помръднала на лицето му, докато произнасяше тази фраза, Мегре си спомняше за разговора с Люка в „Халбата на Пон-Ньоф“. Та нали сержантът му бе заявил, че Одиа, следен от един инспектор, се върнал в хотела си на улица „Льопик“ към един часа сутринта? А инспекторът трябва да е наблюдавал хотела до края на нощта.

Сложил ръка върху протъркания марокен на бюрото, на няколко сантиметра от револвера, Кажо подзе отново:

– Виждате, че вашите предложения не влизат в работа. Смятах ви за по-силен.

И добави така, че Мегре се смрази от ужас:

– Ако искате да научите нещо повече, можете да телефонирате в полицейския участък на осемнайсети район.

Казвайки това, той можеше да протегне ръка към слушалката, да я вдигне и да я побутне към Мегре. Но не го направи, а комисарят отново си пое дъх и побърза да каже:

– Вярвам ви. Но и аз още не съм казал всичко. Той не знаеше какво да каже. Но трябваше да остане още тук. Трябваше на всяка цена да накара Кажо да изрече някои думи, от които старецът, изглежда, бягаше като от чума.

Досега той нито веднъж не бе отрекъл престъплението. Но и не бе произнесъл ни една фраза, ни една дума, която да може да се сметне за категорично признание.

Мегре си представяше Люка нетърпелив, със слушалка на ухото, бедният Люка, който преживява периоди на надежда и обезсърчение и казва на стенографите:

– Няма смисъл да го записвате.

Ами ако Йожен или някой друг се обади по телефона?

– Сигурен ли сте, че това, което имате да ми казвате, си струва

труда? – настоя господин Кажо. – Време е да се обличам.

– Моля ви за още шест минути.

Мегре си наля и стана като силно възбуден човек, който ще произнася реч.

Х

Кажо не пушеше, не мърдаше, нямаше никакъв тик, който би могъл да послужи за отдушник на нервността му.

Мегре още не си бе дал сметка, че именно тази неподвижност на събеседника му го смущаваше, но разбра, когато го видя да протяга ръка към една бонбонiera, сложена на бюрото, и да взема оттам захаросан бадем.

Това не беше кой знае какво и все пак малките очички на комисаря блеснаха, като че му бе открил слабото място. Кажо, който не беше нито пушач, нито пияч, нито женкар, ядеше сладки неща, смучеше захаросания бадем, като го прехвърляше бавно от едната към другата страна на устата си.

– Бих могъл да кажа, че разговаряме като професионалисти – изрече най-после Мегре. – И точно като такъв професионалист ще ви кажа защо ще попаднете неизбежно в капана.

Захаросаният бадем пак се отмести.

– Нека вземем първото убийство. Говоря за първото убийство от серията, защото е възможно да имате и други във вашия актив. Дали адвокатът, при когото сте били първи писар, не е умрял от отравяне?

– Не е доказано – рече просто Кажо.

Той се мъчеше да отгатне накъде биеше Мегре, а умът на комисаря от своя страна работеше с пълна пара.

– Няма значение! Преди три седмици вие решавате да премахнете Барнабе. Доколкото можях да разбера, Барнабе е поддържал връзката между Париж и Марсилия, тоест между вас и левантинците, които докарват кокаина с кораб. Предполагам, че Барнабе е искал да си отреже твърде голям пай. Поканват го да се качи в кола. Това става нощем. Изведнъж Барнабе усеща ножа, който го пронизва в гърба, и няколко секунди след това тялото му се строполява на тротоара. Виждате ли грешката?

Мегре се приближи да вземе кибрита, за да се увери, че дървеното кръгче е още на мястото си. Същевременно той искаше да прикрие една лека усмивка, която не можеше да потисне, защото Кажо размишляваше, търсеше наистина грешката като прилежен ученик.

– Ще ви я кажа след малко! – обеща Мегре, прекъсвайки размишленията му. – А за сега продължавам. Полицията, не зная по каква

случайност, попада на следата на Пепито. Тъй като стоката е във „Флория“, а „Флория“ е под наблюдение, положението е опасно. Пепито усеща, че ще бъде хванат. Той заплашва, ако това не ви е известно, да издаде работата. Вие го поваляте с един револверен изстрел, когато той мисли, че е сам в пустото кабре. Тук няма грешка.

Кажо вдигна отново глава и захаросаният бадем се спря на езика му.

– До този момент няма грешка. Започвате ли да разбирате? Но вие забелязвате, че в заведението има полицаи. Излизате. Не устоявате на желанието да натопите полицаия. На пръв поглед това ви се струва гениален ход. И все пак е грешка, втората.

Мегре беше в изгодна положение. Оставаше само да продължи, без да избързва. Кажо слушаше, размишляваше, а тревогата започваше да гложди спокойствието му.

– Трето убийство – на Одиа, този Одиа, който също ще проговори. Полицията го следи. С нож и револвер няма да стане. Обзалагам се, че Одиа е имал навик да пие вода нощем. Този път той ще пие още повече, понеже е пиан, и няма да се събуди, защото водата в гарафата е отровна. Трета грешка.

Мегре поставяше всичко на карта, но беше уверен в себе си! Невъзможно беше събитията да са се развили другояче.

– Чакам трите грешки! – произнесе най-после Кажо, протягайки ръка към кутията със захаросаните бадеми.

А комисарят си представяше хотела на улица „Льопик“, обитаван главно от музиканти, от светски танцьори, от проститутки.

– В случая с Одиа грешката е в това, че някой е сложил отрова в гарафата!

Кажо не разбираше, смучеше друг захаросан бадем и във въздуха се усещаше лека сладникова миризма, дъх на ванилия.

– За Барнабе – продължи Мегре, наливайки си – взимате най-малко двама души: Пепито и онзи, който е карал колата, несъмнено Йожен. И точно Пепито впоследствие заплашва да ви издаде.

Слушате ли ме? Последствието – налага се да се премахне Пепито. Вие се заемате сам с револвера. Но от изтънченост отивате да потърсите след това Одиа, комуто е възложено да блъсне инспектора. Какво става автоматически? Йожен, Луи, собственикът на бистрото, един играч на белот, който се казва Колен, и Одиа са замесени в случая.

Одиа не устоява. И ето че сте принудени да го ликвидирате!

Ала вчера следобед самият вие не сте били на улица „Льопик“.

Трябва да сте си послужили с някой обитател на хотела, на когото сте телефонирали.

Още един съучастник! Човек, който може да проговори!

Разбирате ли този път?

Кажо продължаваше да размишлява. Слънцето стигаше до никелираната слушалка на телефона. Беше късно. Навалицата около количките ставаше все по-гъста и уличният шум проникваше в апартамента въпреки затворените прозорци.

– Че сте силен, не ще и дума. Но тогава защо се обременявате всеки път с излишни съучастници, способни да ви издадат? Можели сте без труд, където и да е, да убиете Барнабе, който ви е имал доверие. В случая с Пепито не ви е бил нужен Одиа. А вчера, докато не сте били под наблюдение, сте можели да отидете сам на улица „Льопик“. В тези хотели, където няма портиер, се влиза и излиза като в кръчма.

Отвреме-навреме по стълбата се чуваха стъпки и Мегре трябваше да прави усилия, за да изглежда спокоен и да продължава речта си, като че ли нищо не става.

– В момента най-малко петима души могат да ви вкарат в ареста. А никога петима души не са пазили дълго такава тайна.

– Аз не съм нанесъл удар с нож на Барнабе – каза Кажо, който беше мрачен както никога досега.

Мегре се възползува от случая, за да потвърди уверено:

– Зная!

Другият го погледна с изненада, присви очи.

– Удар с нож е по-скоро работа на италианец като Пепито.

Нужно беше само съвсем малко усилие, но в този момент чистачката отвори вратата и Мегре помисли, че кулата му рухва.

– Отивам да пазарувам – съобщи тя. – Какви зеленчуци да взема?

– Каквито искате.

– Имате ли пари?

Кажо бръкна в едно дебело протъркано портмоне с метална закопчалка, което беше портмоне на истински скъперник. Взе две монети по десет франка. Винената бутилка стоеше празна на масата и той я подаде на слугинята.

– Вземете! Можете да я върнете. Бележката е у вас.

Умът му обаче беше другаде. Марта излезе, без да затвори вратата, но затвори вратата на стълбището и тогава се чу бълбукането на водата, която вреше на котлона в кухнята.

Мегре бе проследил с поглед всички движения на своя събеседник

и поради това бе забравил телефонния апарат и стенографите, дебнещи от другия край на жицата. Някаква спирачка току-що бе задействувала у него, не би могъл да каже точно в кой момент. Той бе говорил много, без да мисли твърде върху това, което казваше, и импровизираните му разсъждения го бяха довели на няколко милиметра от истината.

Тук влизаха и бонбоните в бонбоньерата, и портмонето, и дори думата „зеленчук“.

– Обзалагам се, че сте на диета.

– От двадесет години.

Кажо не говореше вече за изгонване на своя посетител. Би могло да се каже дори, че имаше нужда от него. Като видя, че чашата му е празна, той изрече:

– Марта ще донесе вино. В къщи няма никога повече от една бутилка.

– Зная.

– Отде знаете?

Защото това съвпаднаше с останалото, дявол да го вземе! Защото сега Кажо преставаше да бъде за Мегре обикновен противник и ставаше човек. С всяка секунда той опознаваше все повече този човек, усещаше го, че живее, диша, мисли, страхува се и се надява. Чуваше досадния шум на захаросания бадем между зъбите му.

Декорът също се оживяваше – бюрото, мебелите, сладникавите като конфитюр картини.

– Знаете ли какво мисля, Кажо?

Тази фраза не беше празна фраза, а продължение на дълга поредица мисли.

– Тъкмо се питах дали действително вие сте убили Пепито? В момента съм почти убеден в обратното.

Тонът вече не беше същият като в предишната реч. Мегре се разпалваше, наведен напред, за да вижда Кажо по-отблизо.

– Ей-сега ще ви кажа защо мисля така. Щом сте били способен да убиете сам Пепито с един револверен изстрел, не бихте имали нужда от никого, за да очистите Барнабе и Одиа. Истината е, че вие се страхувате.

Устните на Кажо бяха сухи. Все пак той се опита да се усмихне иронично.

– Можете ли да ми се закълнете, че сте убивали досега пиле или заек! Можете ли да ми се закълнете, че сте способен да гледате как тече кръв!

Мегре не се съмняваше вече. Бе разбрал. Хвърляше се право

напред.

– Да бъдем наясно! Вас ви е страх да убивате със собствените си ръце, но това не ви пречи да погубите някого! Напротив! Вие се страхувате да убивате, страхувате се да умрете. И затуй влагате още повече ярост в заповедите си за убийство. Не е ли вярно, Кажо?

В гласа на Мегре нямаше омраза, но и съжаление нямаше. Той изучаваше Кажо със страстта, която влагаше в изучаването на всичко човешко. А в неговите очи всичко у Нотариуса беше ужасно човешко. Нямаше нищо в живота му, дори в занаята му като писар на адвокат, упражняван през младостта, което да не беше дадено от providението.

Кажо беше, винаги е бил човек, затворен в себе си. Съвсем сам, със склопени очи, той сигурно кроеше чудни комбинации, всевъзможни комбинации – както финансови, така и престъпни или еротични.

Никога не са го виждали с жени ли? Що за въпрос! Та жените не бяха способни да осъществят необузданите му фантазии!

Кажо се свиваше в себе си, в своята бърлога, пропита с неговите мисли, с неговите мечти, с неговата миризма.

И когато гледаше през прозореца слънчевата улица, където навалицата гъмжеше пред сергиите, където се носеха автобусите, претъпкани с хора, той вършеше това не с желание да се смеси с живата маса навън, а с желание да я използва като основа за ловки комбинации.

– Вие сте страхливец, Кажо! – прогърмя гласът на Мегре. – Страхливец като всички ония, които живеят само с мозъка си. Вие продавате жени, кокаин, господ знае още какво, защото според мен сте способен на всичко. Но същевременно ставате доносчик на полицията!

Сивите очи на Кажо не се откъсваха от Мегре, който не можеше вече да се спре.

– Вие сте накарали Пепито да убие Барнабе. Ще ви кажа и кого сте накарали да убие Пепито. Във вашата банда има един красив младеж, който разполага с всичко: жени, пари, успех, непринудено държане и пълна липса на съвест.

Смеете ли да твърдите, че вечерта на убийството на Пепито не сте били в „Табак Фонтен“! Там е бил съдържателят, после този собственик на публичен дом, който се казва Колен и който е още по-страхлив от вас, освен това Одиа, Марсилеца и накрая Йожен.

Именно Йожен сте изпратили във „Флория“. После, когато той се върнал, след като си свършил работата, и ви съобщил, че има някой в заведението, вие сте въвлекли в аферата и Одиа.

– И по-нататък? – изрече Кажо. – За какво ви служи всичко това?

Той се опираше с двете си ръце на облегалките на фотьойла, като че искаше да стане. Държеше главата си малко напред, в предизвикателна поза.

– За какво ми служи това ли? За да ви докажа, че ще ви пипна тъкмо защото сте страхливец и сте се заобиколили с прекалено много хора.

– Кълна ви се, че никога няма да ме пипнете.

Той се усмихваше насила. Зениците му се бяха свили.

Добави бавно:

– В полицията никога не е имало умен човек! Вие говорехте преди малко за отравяне. Тъй като сте служили в учреждението, без съмнение можете да ми кажете колко отравяния се разкриват годишно в Париж?

Мегре нямаше време да отговори.

– Нито едно! Чувате ли? Ала не сте толкова наивен да вярвате, че от четири милиона жители няма такива, които умират от прекалено голяма доза арсеник или стрихнин, нали?

Най-после той стана. Мегре чакаше това движение отдавна. То беше отпусчане след твърде продължително усилие, а отпусчането се изразяваше неизбежно с думи.

– Още днес бих могъл да ви унищожа. Мислих по този въпрос. Достатъчно беше да сложа отрова във виното ви. Забележете, че бутилката не е вече в къщи. Остава ми да измия чашата. Вие излизате оттук и отивате да умрете където и да е...

Мегре се поколеба, но това трая едва една десета от секундата.

– Вие имате право. Аз не съм убил Барнабе. Не съм убил Пепито. Не съм убил дори този глупак Одиа!

С бонбоньера в ръка Кажо говореше тихо, без да спира. Той представляваше смешна гледка, защото халатът му беше твърде къс, а невчесаната му коса образуваше странен ореол. Ако не беше телефонът, комисарят би отворил прозореца, за да избегне тази потискаща атмосфера на затворен живот.

– Това, което ви казвам, няма никакво значение, защото не сте под клетва и няма свидетел.

Сякаш обзет от съмнение, той надзърна в коридора, дори отвори за момент спалнята.

– Вижте какво, вие не сте разбрали, че те няма да ме издадат, дори и да са по-виновни от мен! Йожен извърши убийството. Луи му достави револвера и ключа от „Флория“. И знаете ли какво би могло да се случи, ако Йожен хитрува? Някоя вечер по време на белот малкият господин Колен, както казвате, това полуглухо и заекващо недоносче, ще бъде

натоварено да сложи нещо и в неговата чаша. Кълна ви се, че да умееш да заколиш пиле не е толкова необходимо, колкото мислите.

Мегре се бе насочил към бюрото, за да вземе оттам шапката и кибритите си. Коленете му леко трепереха. Свършено беше! Той бе постигнал целта си! Оставаше му само да излезе! Инспекторът, който чакаше на улицата, имаше в джоба си заповед за арестуване. В Дирекцията на полицията чакаха новини и сигурно си играеха на прогнози.

Вече два часа, откакто Мегре беше тук. Йожен, по копринена пижама, може би закусваше късно насаме с Фернанд. А къде ли тичаше за своя сметка добрата майка на Филип?

По стълбата се чува стъпки. Заудряха силно по вратата. Кажо погледна Мегре в очите, после се взря в револвера, който бе останал върху бюрото.

Докато той отиваше да отвори, комисарят сложи ръката си на джобния револвер и се закова напред стаята.

– Какво става? – прозвуча в антрето гласът на Йожен.

Двамата веднага се озоваха до вратата на кабинета. Зад тях се чува и други стъпки: на Фернанд, която погледна Мегре с учудване.

– Какво има?... – повтори Йожен.

Но пред къщата вече спираше шумно такси със скърцащи спирачки.

Йожен изтича до прозореца.

– Нали казах! – изръмжа той.

Полицайте, които наблюдаваха жилището на Фернанд и бяха проследили двойката, скачаха на тротоара.

Кажо не помръдваше. С револвер в ръка размишляваше.

– За какво дойде?

Той се обръщаше към Йожен, но оня говореше заедно с него.

– Четири пъти набирах телефона и...

Мегре бе отстъпил бавно, така че да бъде с гръб към стената.

При думата „телефон“ Кажо хвърли поглед към апарата. В същия миг ечна гърмеж, миризма на изгорял барут изпълни стаята и синкав облак се провлачи в слънчевите лъчи.

Мегре бе стрелял. Куршумът бе улучил ръката на Кажо, чийто револвер бе паднал на земята.

– Не мърдайте! – каза комисарят, който продължаваше да насочва оръжието си напред.

Кажо остана като закован. Той още имаше в устата си захаросан бадем, който изкривяваше лявата му буза, и не смееше да направи никакво

движение.

По стълбата се качваха хора.

– Върви да отвориш, Фернанд – заповяда Мегре.

Тя потърси погледа на Йожен, за да разбере дали да се подчини, но любовникът ѝ гледаше упорито пода. Тогава, примирена, тя прекоси вестибюла, откачи верижката и превъртя ключа в бравата.

Кръв течеше капка по капка от ръката на Кажо. Всяка капка предизвикваше лек шум, падайки върху килима, където кафеникавото петно растеше.

Изведнъж, преди Мегре да успее да се намеси, Йожен направи скок към прозореца, отвори го, при което счупи едно стъкло, и скочи в пространството.

На улицата екнаха викове. Йожен бе паднал върху покрива на спрялото такси, бе се спуснал на земята и побягнал по посока на улица „Де Дам“.

В същия миг двама инспектори се изправиха в рамката на вратата.

– Какво става? – попитаха те Мегре.

– Нищо. Ще арестувате Кажо, срещу когото има заповед за задържане. Имате ли колеги долу?

– Не.

Фернанд не разбираше нищо, гледаше слисано отворения прозорец.

– Тогава ще има дълго да тича!

Говорейки, Мегре бе махнал дървеното кръгче и го бе пхнал в джоба си. Имаше чувството, че нещо става с Кажо, но то нямаше значение. Нотариуса се огъна и се търкулна на килима, където остана неподвижен.

Той бе припаднал сигурно, защото чуваше как кръвта му тече капка по капка.

– Почакайте да дойде на себе си. Ако пък държите толкова, повикайте лекар. Сега телефонът работи.

Мегре избута Фернанд към стълбищната площадка и я накара да слезе пред него.

Пред къщата се трупаше тълпа. Един регулировчик се опитваше да мине.

Комисарят успя да се промъкне през навалищата и се срещна отново с Фернанд пред колбасарницата на ъгъла.

– Голяма любов, а? – запита той тогава.

Чак сега забеляза, че тя беше облечена в манто с нова кожа. Опипа го.

– Той ли ти я купи?

– Да, тази сутрин.

– Я слушай, знаеш ли, че е убил Пепито?

– А!

Тя не трепна. Той се усмихна.

– Каза ли ти го?

Фернанд само премигна.

– Кога?

– Тази сутрин.

И добави, станала внезапно сериозна, като влюбена, която вярва, че това е така:

– Вие няма да го хванете!

Точно тя излезе права. Един месец по-късно отиде при Йожен в Истанбул, където той бе отворил нощно заведение на главната улица в Пера.

Що се отнася до Кажо, той е счетоводител в каторгата.

„Както ме помоли – писа госпожа Лауер на сестра си, – изпращам ти веднага шест сливови фиданки, каквито имаме в градината при кулата. Вярвам, че ще се хванат хубаво край Лоара. Но трябва да кажеш на мъжа ти, че според мен оставя много клони по овошките.

Филип е по-добре, откакто се върна в нашия край. Той е примерно момче, което почти не излиза. Страстта му е вечер да решава кръстословици. Но от няколко дни забелязвам, че често се навърта около къщата на Шеферови (тия от завода за газ) и мисля, че това ще свърши с женитба.

Каже също на мъжа ти, че вчера тук представяха пиесата, която гледахме с него в Пале-Роял. Но сега не ми хареса толкова, колкото в Париж...“

Мегре се прибираще с гумени ботуши и три шуки в ръка.

– Само че няма да ги ядем! – обади се жена му.

– Разбира се!

Той бе казал това така смешно, че тя вдигна глава да го погледне. Но не! Той вече влизаше в сайванта, за да нареди въдиците си и да си събуе ботушите.

– Ако трябваше да се яде всичко, което човек убива!

Тази фраза се оформи от само себе си в главата му едновременно с един странен образ: на мъртвобледия и смутен Кажо пред труповите на Пепито и Одиа. Това не го накара дори да се усмихне.

– Каква супа си сготвила? – подвикна Мегре, сядайки на един

сандък.

– Доматена.

– Хубаво!

И ботушите тупнаха един след друг на пръстения под, а в това време се разля доволната му усмивка.

КРАЙ

© 1934 Жорж Сименон
© 1983 Борис Миндов, превод от френски

Georges Simenon
Maigret, 1934

Сканиране, разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2007

Публикация:
Жорж Сименон
МЕГРЕ

Редактор Екатерина Делева
Художник Емил Марков
Худ. редактор Веселин Христов
Технически редактор Васко Вергилов
Коректор Жанета Желязкова

Френска, I издание Лит. група IV ЕКП 07/9536622331/5637-345-83-Издателски № 2097
Формат 70×100/32 Печатни коли 17 Издателски коли 10,16 Условно издателски коли
12,54 Дадена за набор на 5.VI.1983 г. Излязла от печат на 25.XI.1983 г.

Издателство „Христо Г. Данов“ – Пловдив
ЕЦФН – Печатница „Г. Димитров“ – София
Печатница „Д. Найденов“ – В. Търново
Цена 1,70 лв.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3164>]